

สภาวะเศรษฐกิจไทย และข้อจำกัดทางการคลัง: การวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทาง นโยบายภาครัฐ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาวะเศรษฐกิจไทยและข้อจำกัดทางการคลัง:
การวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางนโยบายภาครัฐ

เรื่อง	สภาวะเศรษฐกิจไทยและข้อจำกัดทางการคลัง:การวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางนโยบายภาครัฐ		
ฉบับที่	5/2569		
จัดพิมพ์ครั้งที่	1/2569		
จำนวนหน้า	46 หน้า		
จัดทำโดย	สำนักงานประมาณของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 1111 ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300		
ที่ปรึกษา	นายฐาภุร	จุลินทร	ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณของรัฐสภา
ผู้จัดทำ	นางสาวปิยวรรณ นายภัทร นายภูเบต นางสาววัชรภรณ์	เงินคล้าย ศิรินิรันดร์ เส้นบัตร หวังพงษ์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิเคราะห์งบประมาณ 1 นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ นักวิเคราะห์งบประมาณปฏิบัติการ
กลั่นกรองโดย	คณะกรรมการอ่านและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารวิชาการ สำนักงานประมาณของรัฐสภา		

คำนำ

ตามมาตรา 162 วรรคหนึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติว่า “คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ และต้องชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย...” ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยสำนักงบประมาณของรัฐสภาจึงได้จัดทำ “เอกสารวิชาการ เรื่อง สภาวะเศรษฐกิจไทยและข้อจำกัดทางการคลัง: การวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางการนโยบายภาครัฐ” โดยได้นำเสนอภาวะเศรษฐกิจมหภาค ดุลงบประมาณและการคลัง รวมถึงความท้าทายและความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนบทบาทสมาชิกรัฐสภาต่อการรับทราบวิธีการหรือแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล การซักถาม/อภิปรายนโยบายของคณะรัฐมนตรี และการวางแผนตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างถูกต้อง จากปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอภายใต้รายงานนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยสำนักงบประมาณของรัฐสภาหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการตั้งข้อสังเกตหรือให้ข้อเสนอแนะต่อการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาตามมาตรา 162 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจ

สำนักงบประมาณของรัฐสภา

เมษายน 2569

ข้อเสนอแนะ PBO

คณะรัฐมนตรีชุดที่ 66 ที่เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2569 (สภาผู้แทนราษฎรชุดที่ 27) หากคณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดนโยบายภายในกรอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเกณฑ์ บรรทัดฐานเดียว อาจส่งผลให้การบริหารเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาวมีลักษณะเป็นการจัดการเชิงประคับประคอง (Palliative Management) ซึ่งขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างของประเทศอย่างยั่งยืน

รัฐบาลจึงมีความจำเป็นในการปรับกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) หรือการคิดแบบนอกกรอบ (Think Outside the Box) ควบคู่ไปกับการแสดงออกซึ่งเจตจำนงทางการเมือง (Political Will) ที่เข้มแข็ง เพื่อตัดสินใจปรับปรุงโครงสร้างการบริหารเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

การสร้างรายได้ให้แก่รัฐด้วยการปฏิรูปโครงสร้างภาษี การจัดเก็บภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก และการขยายฐานภาษีในรูปแบบใหม่ อาทิ ภาษีลาภลอย (Windfall Tax) และภาษีจากธุรกรรม การซื้อขายหลักทรัพย์ (Financial Transaction Tax) ในตลาดทุน เพื่อสร้างความเป็นธรรมและเสถียรภาพทางการคลัง

การปฏิรูประบบราชการและอัตรากำลังคน การยุบหรือการควบรวมหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจซ้ำซ้อน รวมทั้งการจำกัดอัตรากำลังคนภาครัฐ เพื่อลดภาระรายจ่ายประจำและยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานภาครัฐ

การดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ กำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนโดยใช้กรณีศึกษาจากอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า (EV) รวมถึงการพิจารณาผ่อนปรนเกณฑ์การถือครอง อสังหาริมทรัพย์ของชาวต่างชาติภายใต้เงื่อนไขด้านความมั่นคงแห่งรัฐ

การบริหารจัดการสินทรัพย์ภาครัฐเชิงพาณิชย์ เพิ่มศักยภาพการใช้ประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์ของรัฐ อาทิ การใช้ที่ดินในสวนภูมิภาคเพื่อผลิตพลังงานหมุนเวียน การพัฒนาที่ดินในเขตเมือง เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชุมชน และการประยุกต์ใช้สถานศึกษาเพื่อการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดำเนินการในส่วนที่ไม่กระทบต่อความมั่นคงแห่งรัฐ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ตลาดทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรของรัฐในเชิงพาณิชย์

การปฏิรูปโครงสร้างเวลาเรียนในระบบการศึกษา การลดระยะเวลาการศึกษาทั้งในระดับ พื้นฐานและอุดมศึกษาโดยศึกษาจากกรณีประเทศอังกฤษ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของ ภาครัฐและภาคครัวเรือน โดยยังคงรักษามาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการไว้เช่นเดิม

การปฏิรูปค่าใช้จ่ายทางสาธารณสุขของประเทศ การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งระบบการจ่ายยา การใช้เครื่องมือทางการแพทย์ และระบบการส่งต่อผู้ป่วย ตลอดจนการส่งเสริม สุขภาพเชิงป้องกันผ่านโภชนาการและการออกกำลังกาย โดยเฉพาะการควบคุมงบประมาณด้านสวัสดิการ รักษาพยาบาลของบุคลากรภาครัฐที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บทสรุปผู้บริหาร

การเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีชุดที่ 66 ซึ่งจะเริ่มขึ้นในเดือนเมษายน 2569 ถือเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านสำคัญที่เศรษฐกิจไทยต้องเผชิญกับแรงกดดันรอบด้าน ทั้งจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ความผันผวนของค่าเงินบาทที่กดดันขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการส่งออก ตลอดจนความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ทวีความรุนแรง โดยเฉพาะวิกฤตราคาลงงานจากความขัดแย้งในตะวันออกกลางและผลกระทบจากนโยบายภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกา

อย่างไรก็ดี ท่ามกลางความท้าทายดังกล่าวยังคงมีแรงพยุงทางเศรษฐกิจจากการเร่งดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ (New S-Curve) และความพยายามในการกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งถือเป็นโจทย์สำคัญสำหรับรัฐบาลชุดใหม่ในการเร่งบริหารจัดการนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างความเชื่อมั่นด้านการลงทุนระหว่างประเทศ

1. เศรษฐกิจมหภาค

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีความเปราะบางสูง โดยพึ่งพาภาคบริการถึงร้อยละ 60 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ขณะที่ภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 8 - 9 แต่กลับรองรับแรงงานถึง 12 ล้านคน ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาผลิตภาพแรงงานที่ต่ำ นอกจากนี้ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจยังพึ่งพาการบริโภคภาคเอกชน (ร้อยละ 60) และการส่งออกสินค้าและบริการ (ร้อยละ 70) ทำให้เศรษฐกิจภายในประเทศอ่อนไหวต่อความผันผวนของโลก

ภาคการผลิตและการจ้างงาน ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Manufacturing Production Index: MPI) ต้นปี 2569 เริ่มฟื้นตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่ประสิทธิภาพตลาดแรงงานมีทิศทางลดลง โดยมีการแจ้งหยุดกิจการกว่า 2,392 แห่ง (ปี 2566 - 2568) ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อคนลดลงจาก 124.85 สู่ 114.25 ในปี 2567 สะท้อนปัญหาการว่างงานแฝงและการลดลงของชั่วโมงการทำงาน

ภาคการลงทุนและนวัตกรรม มูลค่าคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนที่มีต่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) ปี 2568 ขยายตัวถึง 1,876.65 พันล้านบาท อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ต่อ GDP ภายหลังวิกฤต COVID-19 อยู่ที่ร้อยละ 2 - 3 ต่อ GDP สะท้อนให้เห็นว่าไทยยังคงรักษาบทบาทการเป็นฐานการลงทุนและมีการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ภาคต่างประเทศ การส่งออกปี 2568 มีมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ แต่มีแนวโน้มชะลอตัวในปี 2569 อันเนื่องมาจากฐานที่สูง นโยบายภาษีของสหรัฐฯ และอุปทานส่วนเกินจากจีน สำหรับภาคการท่องเที่ยวเผชิญภาวะจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 4 ปี โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนที่หดตัวถึงร้อยละ 30 จากปัจจัยด้านความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยและการแข็งค่าของเงินบาท

ภาคการบริโภคและเงินเฟ้อ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปติดลบต่อเนื่อง 11 เดือนจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 โดยคาดการณ์ว่าจะเร่งตัวขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม 2569 จากวิกฤตความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ด้านหนี้สินครัวเรือน แม้สัดส่วนลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 86.80 ต่อ GDP แต่สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans: NPLs) กลับเพิ่มขึ้นในทุกประเภทสินเชื่อ สะท้อนถึงความเปราะบางของคุณภาพหนี้สิน ในส่วนของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ได้มีมติปรับลดลงสู่ระดับร้อยละ 1 เพื่อบรรเทาภาระหนี้

2. ดุลงบประมาณและการคลัง

โครงสร้างรายได้ภาครัฐ โครงสร้างการจัดเก็บรายได้มีความกระจุกตัวสูง โดยรายได้กว่าร้อยละ 64 มาจาก 3 ภาษีหลัก ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ 28.93) ภาษีเงินได้นิติบุคคล (ร้อยละ 23.40) และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ร้อยละ 12.30) ส่งผลให้ฐานะการคลังมีความเปราะบางอย่างมากเมื่อเกิดสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

แนวโน้มรายได้สุทธิและกรอบการคลังระยะปานกลาง แผนการคลังระยะปานกลางกำหนดเป้าหมายรายได้รัฐบาลสุทธิในปี 2573 ไว้ที่ 3.42 ล้านล้านบาท แต่การพยากรณ์โดยสำนักงบประมาณของรัฐสภา (Parliamentary Budget Office: PBO) ประเมินว่ารายได้อาจเบี่ยงเบนต่ำกว่าเป้าหมายถึง 241,769 ล้านบาท ซึ่งอาจทำให้การลดการขาดดุลงบประมาณ (Fiscal Consolidation) ล่าช้ากว่ากำหนด

หนี้สาธารณะและความเสี่ยงต่อเพดานร้อยละ 70 การประเมินตามแผนการคลังระยะปานกลางระบุว่าหนี้สาธารณะจะแตะระดับสูงสุดที่ร้อยละ 69.78 ในปี 2571 อย่างไรก็ดี หากรวมภาระผูกพันทางการคลังจากวิกฤตพลังงานและการค้าประกันเงินกู้ สัดส่วนหนี้สาธารณะอาจทะลุเพดานวินัยการคลังที่ร้อยละ 70 เร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้

3. ความท้าทายและความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

สถานการณ์ด้านราคาพลังงาน ประเทศไทยพึ่งพาการนำเข้าพลังงานถึงร้อยละ 56 ของปริมาณการจัดหาทั้งหมด (นำเข้าน้ำมันดิบจากตะวันออกกลางร้อยละ 51) การปิดช่องแคบฮอร์มุซอาจส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงร้อยละ 0.6 ถึง 0.9 ในกรณีรุนแรง และกระตุ้นอัตราเงินเฟ้อให้พุ่งสูงแตะระดับร้อยละ 3.0 ถึง 4.5 ในขณะที่กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงกำลังเผชิญภาวะขาดดุลรุนแรง

วิกฤตประชากรไทยกับการขยายอายุเกษียณ ประเทศไทยได้เข้าสู่ "สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์" ประกอบกับจำนวนเด็กเกิดใหม่ลดลงต่ำสุดในรอบ 70 ปี ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนแรงงาน ภาครัฐจึงอยู่ระหว่างการศึกษาเพื่อขยายอายุเกษียณราชการเป็น 65 ปี เพื่อรักษาบุคลากรและบรรเทาภาระบำเหน็จบำนาญ

ผลกระทบของมาตรการภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกา สหรัฐฯ บังคับใช้มาตรการภาษีนำเข้าตามมาตรา 122 ของกฎหมาย Trade Act of 1974 ในอัตราร้อยละ 10 ซึ่งมีผลถึงเดือนกรกฎาคม 2569 แม้จะช่วยบรรเทาผลกระทบในระยะสั้น แต่ไทยยังคงเผชิญความเสี่ยงจากการถูกดำเนินมาตรการแบบเจาะจง (มาตรา 301) เนื่องจากเป็นหนึ่งใน 15 ประเทศที่เกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ ในระดับสูง (Dirty 15)

ผลกระทบปัญหาภูมิรัฐศาสตร์และวิกฤตตะวันออกกลางต่อเศรษฐกิจไทย ความขัดแย้งที่ยกระดับขึ้นส่งผลกระทบโดยตรงต่อห่วงโซ่อุปทาน ต้นทุนการขนส่ง และก่อให้เกิดความผันผวนของค่าเงินบาท ภาครัฐจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินมาตรการอุดหนุนแบบมุ่งเป้า (Targeted Subsidy) ในระยะสั้น และเร่งรัดนโยบายเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานหมุนเวียนในระยะยาวเพื่อลดการพึ่งพิงพลังงานฟอสซิล

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
ข้อสังเกต PBO.....	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
ส่วนที่ 1 เศรษฐกิจมหภาค.....	1
1.1 GDP ด้านการผลิต และด้านการใช้จ่าย	1
1.2 ภาคการผลิตและการจ้างงาน.....	3
1.2.1 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมหลัก.....	3
1.2.2 สถานการณ์การจ้างงาน	4
1.3 ภาคการลงทุนและนวัตกรรม	6
1.3.1 การลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) และการส่งเสริมการลงทุน	6
1.3.2 สถานการณ์การลงทุนภาคเอกชนและค่าใช้จ่าย R&D ภาคเอกชน	7
1.4 ภาคต่างประเทศ.....	8
1.4.1 สถานการณ์การส่งออก	8
1.4.2 สถานการณ์การท่องเที่ยว	9
1.5 ภาคการบริโภคและเงินเฟ้อ	10
1.5.1 สถานการณ์เงินเฟ้อ.....	10
1.5.2 ดอกเบี้ยนโยบาย.....	12
1.5.3 หนี้สินครัวเรือน.....	13
ส่วนที่ 2 ดุลงบประมาณและการคลัง.....	14
2.1 โครงสร้างรายได้ภาครัฐ.....	14
2.2 แนวโน้มรายได้สุทธิและกรอบการคลังระยะปานกลาง	15
2.3 หนี้สาธารณะและความเสี่ยงต่อเพดานร้อยละ 70	16
ส่วนที่ 3 ความท้าทายและความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ.....	18
3.1 สถานการณ์ด้านราคาพลังงาน	18
3.1.1 ผลกระทบจากการปิดช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz)	18
3.1.2 ความเปราะบางทางพลังงานของประเทศไทย	19
3.1.3 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการคลังไทย	19
3.2 วิกฤตประชากรไทยกับการขยายอายุเกษียณ	22
3.3 ผลกระทบของมาตรการภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกา	24
3.4 ผลกระทบปัญหาภูมิรัฐศาสตร์และวิกฤตตะวันออกกลางต่อเศรษฐกิจไทย	26
บรรณานุกรม.....	28

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1-1 ค่าเฉลี่ยอัตราเติบโต GDP ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	2
ตารางที่ 1-2 การจัดอันดับอุตสาหกรรมตามมูลค่าเงินลงทุน	6
ตารางที่ 3-1 ราคาพลังงานโลกจำแนกตามประเภท และการเปลี่ยนแปลงรายวัน รายเดือน และรายปี ณ วันที่ 13 มีนาคม 2569	18
ตารางที่ 3-2 ฐานะกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (มีนาคม 2569)	20

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 GDP ด้านการผลิต ณ ราคาตลาด	1
ภาพที่ 1-2 GDP ด้านการใช้จ่าย ณ ราคาตลาด	1
ภาพที่ 1-3 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย	1
ภาพที่ 1-4 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม	3
ภาพที่ 1-5 5 อุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อด้านบวกและด้านลบ (ม.ค.69)	3
ภาพที่ 1-6 การจัดอันดับปัจจัยการจ้างงานและตลาดแรงงาน	4
ภาพที่ 1-7 จำนวนสถานประกอบการที่แจ้งหยุดกิจการตามมาตรา 75	4
ภาพที่ 1-8 แนวโน้มอัตราการมีงานทำต่อประชากร	5
ภาพที่ 1-9 แนวโน้มดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อคน	5
ภาพที่ 1-10 แนวโน้มการขอรับการส่งเสริมการลงทุน	6
ภาพที่ 1-11 แนวโน้มสัดส่วน FDI ต่อ GDP	6
ภาพที่ 1-12 แนวโน้มดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	7
ภาพที่ 1-13 แนวโน้มสัดส่วนค่าใช้จ่าย R&D ต่อ GDP	7
ภาพที่ 1-14 การจัดอันดับการแข่งขันของประเทศไทยโดย IMD	7
ภาพที่ 1-15 การจัดอันดับ IMD ต่อปัจจัยท้าทายของไทย	7
ภาพที่ 1-16 มูลค่าการส่งออก	8
ภาพที่ 1-17 ตลาดส่งออกที่สำคัญ และสินค้าส่งออกหมวดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร และหมวดสินค้าอุตสาหกรรม	8
ภาพที่ 1-18 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ปี 2560 - 2568	9
ภาพที่ 1-19 5 ประเทศ ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทาง เข้ามาประเทศไทยมากที่สุดปี 2568	9
ภาพที่ 1-20 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	10
ภาพที่ 1-21 อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	10
ภาพที่ 1-22 แนวโน้มเงินเฟ้อไทย หลังสงครามสหรัฐฯ-อิหร่าน ดันราคาน้ำมันโลกพุ่ง	11
ภาพที่ 1-23 อัตราดอกเบี้ยนโยบาย	12
ภาพที่ 1-24 หนี้สินครัวเรือนและสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP	13
ภาพที่ 1-25 สินเชื่อที่ผิดนัดชำระเกิน 90 วันขึ้นไป (NPLs)	13
ภาพที่ 2-1 โครงสร้างการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ	14
ภาพที่ 2-2 แนวโน้มรายได้สุทธิหลังหักจัดสรรของไทย	15
ภาพที่ 2-3 แนวโน้มการขาดดุลเงินงบประมาณ	15
ภาพที่ 2-4 หนี้สาธารณะคงค้างและสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP	16
ภาพที่ 3-1 สัดส่วนการค้าทางทะเลโลกที่ผ่านช่องแคบฮอร์มุซ จำแนกตามประเภทสินค้า	18
ภาพที่ 3-2 ปริมาณการขนส่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) จำแนกตามภูมิภาคปลายทาง	18

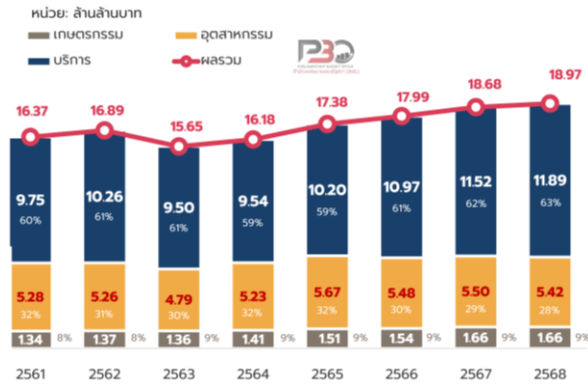
สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3-3 โครงสร้างประชากรไทย จำแนกตามอายุและเพศ ปี 2566 และ 2593	22
ภาพที่ 3-4 อัตราการเกิดและอัตราการตาย	22
ภาพที่ 3-5 ผลผลิตภาพของกลุ่มแรงงานต่าง ๆ	23
ภาพที่ 3-6 พัฒนาการนโยบายภาษีสหรัฐฯ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย (ม.ค.2568 - มี.ค.2569).....	24

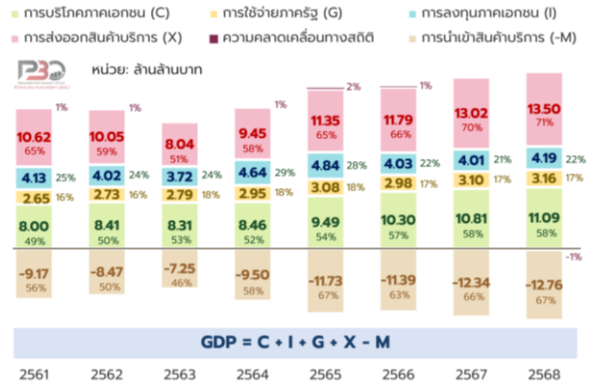

ส่วนที่ 1 เศรษฐกิจมหภาค

1.1 GDP ด้านการผลิต และด้านการใช้จ่าย

ภาพที่ 1-1 GDP ด้านการผลิต ณ ราคาตลาด
ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2569ก

ภาพที่ 1-2 GDP ด้านการใช้จ่าย ณ ราคาตลาด
ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2569ก

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) เป็นตัวชี้วัดมูลค่า

การผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายภายในประเทศในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยสามารถคำนวณได้ทั้งจากด้านการผลิตและด้านการใช้จ่าย ซึ่งทั้งสองด้านสะท้อนภาพรวมเศรษฐกิจไทยจากมุมมองที่แตกต่างกัน

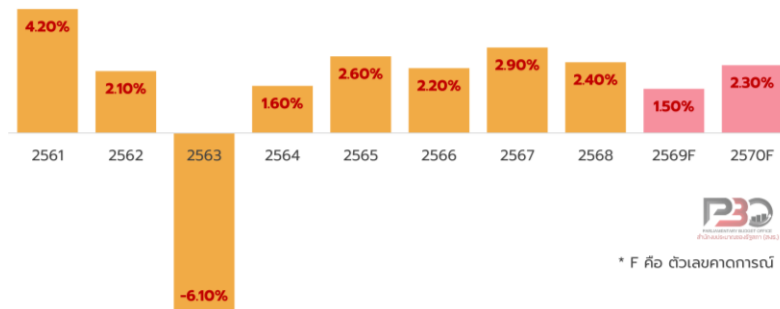
ด้านการผลิต

ประเทศไทยมีการพึ่งพาภาคบริการเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก โดยเฉพาะในสาขาการท่องเที่ยวและขนส่ง ซึ่งมี GDP สูงถึงประมาณร้อยละ 60 และมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ภาคเกษตรกรรมแม้จะมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 8 - 9 ของ GDP แต่กลับเป็นแหล่งรองรับแรงงานขนาดใหญ่ถึง 12 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 31 ของผู้มีงานทำ สะท้อนให้เห็นถึงผลิตภาพแรงงานในภาคเกษตรกรรมที่อยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับสาขาการผลิตอื่น ส่งผลโดยตรงต่อระดับรายได้เฉลี่ยและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกรไทย

ด้านการใช้จ่าย

การบริโภคภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยมีสัดส่วนเกือบถึงร้อยละ 60 ซึ่งคิดเป็นมูลค่ามากกว่าการใช้จ่ายภาครัฐถึง 3 เท่า ในขณะที่เดียวกัน เศรษฐกิจไทยยังคงพึ่งพาจากต่างประเทศในระดับสูง สะท้อนผ่านสัดส่วนการส่งออกสินค้าบริการที่สูงถึงร้อยละ 70 ของ GDP ส่งผลให้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศมีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของวัฏจักรเศรษฐกิจโลก

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวลดลงทั้งปี 2569 และปี 2570 จากปัจจัยเสี่ยงในประเทศและต่างประเทศที่ต้องติดตามดังนี้

ภาพที่ 1-3 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2569ก และธนาคารแห่งประเทศไทย, 2569ก

ปัจจัยเสี่ยงในประเทศ

1. ความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2569 และการจัดทำงบประมาณปี 2570 ทำให้การลงทุนภาครัฐและเอกชนชะลอ
2. การท่องเที่ยวฟื้นไม่เต็มที่
3. เงินบาทแข็งค่ากระทบความสามารถในการแข่งขันและสภาพคล่อง โดยเฉพาะผู้ส่งออกที่เป็น SME
4. หนี้ครัวเรือนและกำลังซื้อเปราะบาง

ปัจจัยเสี่ยงต่างประเทศ

1. สงครามการค้า มาตรการทางภาษีของสหรัฐฯและความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าโลก
2. ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์
3. เศรษฐกิจโลกชะลอตัว โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าหลักอย่างประเทศจีนและยุโรป ส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวขยายตัวได้จำกัด

การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 1-1 ค่าเฉลี่ยอัตราเติบโต GDP ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาฯ	ช่วงปี	อัตราเติบโต (ร้อยละ)	หมายเหตุ
6	2530-2534	10.96	ยุคทองสนุ่
7	2535-2539	7.64	พฤษภาคมิม์
8	2540-2544	0.42	ต้มยำกุ้ง
9	2545-2549	5.76	สึนามิ/รัฐประหาร
10	2550-2554	2.94	subprime/น้ำท่วม
11	2555-2559	3.48	รัฐประหาร
12	2560-2564	1.18	COVID-19/Trade War
13	2566-2570	2.28	US Tariff

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2569ก

จากข้อมูลค่าเฉลี่ยการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามตารางที่ 1-1 ได้สะท้อนถึงภาวะถดถอยของการเติบโตเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจไทย หากพิจารณาโดยเรียงจากแผนฯ พบว่า แผนฯ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ประเทศไทยมีการเติบโตที่สูงจากการเปลี่ยนผ่านประเทศเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม โดยได้รับแรงสนับสนุนจากภาคการส่งออกและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) แต่ปัจจุบันประเทศไทยหมดความได้เปรียบด้านแรงงานราคาถูกและทรัพยากรต่าง ๆ ประกอบกับ แผนฯ 8 และแผนฯ 12 ที่ประสบวิกฤตต้มยำกุ้งและ COVID-19 ได้แสดงถึงความน่ากังวลต่อการฟื้นตัวที่ถดถอยอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับตัวเลขการเติบโตฯ และสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของแผนฯ 13 ได้บ่งชี้ว่าเศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างหนัก เช่น สังคมสูงวัย ศักยภาพในการแข่งขันที่ลดลงจากปัจจัยด้านเทคโนโลยีและทุนมนุษย์ และหนี้ครัวเรือนที่สูง (มากกว่าร้อยละ 90 ของ GDP) และอาจกล่าวได้ว่าภายหลังจากแผนฯ 10 เป็นต้นมา (พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน) อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ไม่สูงกว่าร้อยละ 5 ดังนั้น หากรัฐบาลไม่สามารถแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยจะไม่สามารถก้าวพ้นกับดักรายได้ปานกลางได้

ข้อเสนอแนะ

1. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ New S-Curve อย่างเป็นรูปธรรมและเร่งด่วน โดยมีนโยบายที่มุ่งใจในการดึงดูดเม็ดเงินการลงทุนในอุตสาหกรรม High Tech เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ศูนย์ข้อมูล (Data Center) ยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy)

เพื่อลดการพึ่งพิงการเติบโตจากอุตสาหกรรมเก่า รวมถึงการยกระดับภาคการเกษตร โดยเปลี่ยนจากการเกษตรที่เน้นเชิงปริมาณไปสู่ Smart Farming และ Bio Technology เพื่อเพิ่มรายได้ต่อหัว

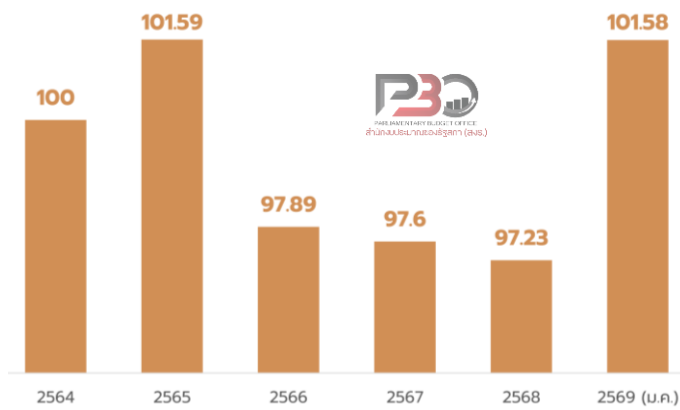
2. การปฏิรูปกฎหมาย โดยเฉพาะความซ้ำซ้อนของกฎหมายและใบอนุญาตที่ส่งผลต่อต้นทุนการทำธุรกิจสูง และการยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย เพื่อดึงดูด FDI ในการสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น

3. การปฏิรูปทุนมนุษย์ จากวิกฤตประชากรและวัยแรงงานที่ลดลง โดยสร้างผลิตภาพต่อคนให้เพิ่มสูงขึ้น อาทิ Upskill/Reskill แรงงานทั้งระบบอย่างจริงจัง และผลิตแรงงานให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

4. การขยายตลาดและการเจรจาเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) กับตลาดใหม่ ๆ และตลาดหลัก (เช่น ไทย-สหภาพยุโรป) ให้เป็นรูปธรรมและโดยเร็ว เพื่อลดความกดดันด้านกำแพงภาษีต่อการส่งออกและดึงดูดนักลงทุนที่ต้องการใช้ไทยเป็นฐานการผลิต

1.2 ภาคการผลิตและการจ้างงาน

1.2.1 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมหลัก

ภาพที่ 1-4 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2569

หมายเหตุ: ปี 2569 เป็นข้อมูลสถานะเดือนมกราคม 2569 และปี 2564 คือปีฐาน

ภาพที่ 1-5 5 อุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อด้านบวกและด้านลบ (ม.ค.69)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2569

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ในปี 2568 ลดลงเล็กน้อย ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจในประเทศ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในหลายภูมิภาคทั่วโลก สถานการณ์การค้าชายแดน และปัญหาภัยพิบัติในหลายพื้นที่ ทั้งนี้ ในช่วงต้นปี 2569 (มกราคม) MPI กลับมาขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน สะท้อนการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและการบริโภคฟื้นตัวของภาคการส่งออก และมาตรการกระตุ้นจากภาครัฐ

สถานการณ์อุตสาหกรรมหลัก

เดือน ม.ค. 69 อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มมีดัชนีผลผลิตเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากปริมาณผลปาล์มออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และพื้นที่เพาะปลูกใหม่เริ่มให้ผลผลิต ในส่วนของปุ๋ยเคมีและสารประกอบไนโตรเจน ดัชนีผลผลิตลดลงจากผู้ผลิตบางรายลดปริมาณการผลิตลง เนื่องจากอยู่ระหว่างปิดกิจการ บางรายหยุดชั่วคราว หรือชะลอการผลิตจากสถานการณ์การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา กระทบการส่งออก

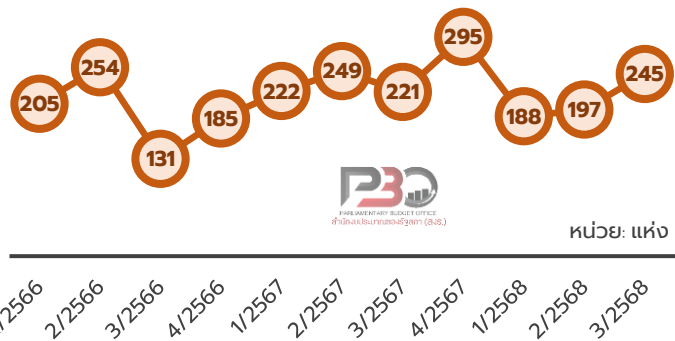
ปัจจัยเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวัง

1. ค่าเงินบาทที่แข็งค่า ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกและรายได้ในรูปแบบเงินบาทของผู้ประกอบการ
2. ความผันผวนของต้นทุนพลังงานและราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก หากราคาน้ำมันสูงขึ้นต่อเนื่องอาจส่งผลให้เกิดสภาวะเศรษฐกิจถดถอย
3. มาตรการกีดกันทางการค้า (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) ในอุตสาหกรรมหนัก เช่น เหล็กและปูนซีเมนต์ จำเป็นต้องเร่งปรับตัวสู่กระบวนการผลิตสีเขียว เพื่อรองรับกำแพงภาษีด้านสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรลงทุนในเทคโนโลยีการผลิตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ (Low Carbon) และการติดตั้งระบบโซลาร์เซลล์เพื่อลดต้นทุนพลังงานในระยะยาว
2. ภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันเพื่อพัฒนาทักษะเดิมและสร้างทักษะใหม่ให้แก่แรงงานในสายการผลิตให้สามารถทำงานร่วมกับหุ่นยนต์และระบบวิเคราะห์ข้อมูลปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้
3. เน้นการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การผลิตชิ้นส่วนสำหรับ EV หรือการทำอาหารเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) ที่ตอบโจทย์สังคมสูงวัย
4. ผู้ส่งออกควรมีความรู้และเลือกใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยง เช่น Forward Contract หรือ Options รวมถึงการพิจารณาใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้าน

1.2.2 สถานการณ์การจ้างงาน

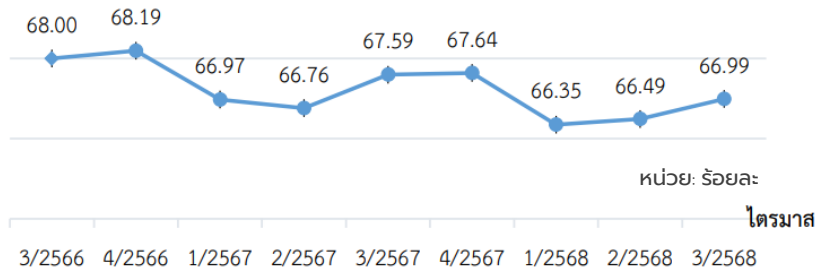
ภาพที่ 1-6 การจัดอันดับปัจจัยการจ้างงานและตลาดแรงงาน

ที่มา: International Institute for Management Development (IMD), 2025

ภาพที่ 1-7 จำนวนสถานประกอบการที่แจ้งหยุดกิจการตามมาตรา 75

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน, 2568
หมายเหตุ: การหยุดกิจการตาม ม.75 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จากปัญหาเศรษฐกิจ (ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย)

ผลการจัดอันดับ IMD ได้สะท้อนให้ทราบว่าปัจจัยการจ้างงานในประเทศไทยอยู่เกณฑ์ที่ดีมาก (อันดับที่ 3) อย่างไรก็ตาม ปัจจัยประสิทธิภาพด้านตลาดแรงงานมีแนวโน้มลดลง ดังที่แสดงตามภาพที่ 1-6 ซึ่งเกิดจากภาคอุปสงค์ (ความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการ) หดตัวลง ดังข้อมูลที่ปรากฏตามภาพที่ 1-7 ที่บ่งชี้การแจ้งหยุดกิจการของสถานประกอบการ ระหว่างปี 2566 - 2568 (3 ปี) เป็นจำนวน 2,392 แห่ง โดยมีแรงงานที่ได้รับผลกระทบเป็นจำนวน 804,776 คน

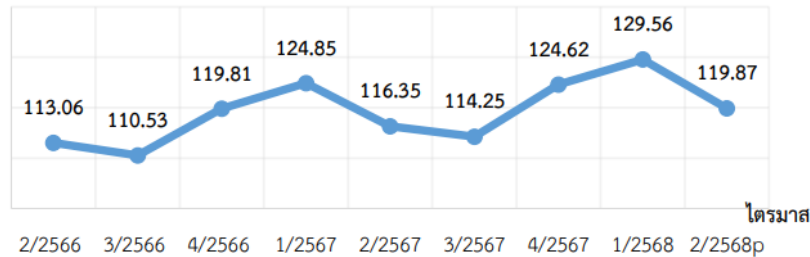
ภาพที่ 1-8 แนวโน้มอัตราการจ้างงานทำต่อประชากร

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (2568)

แนวโน้มอัตราการจ้างงานทำต่อประชากรจะมีแนวโน้มที่ลดลง ตามภาพที่ 1-8 ซึ่งอาจเป็นผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัว และสังคมสูงวัย ซึ่งเป็นโดยตรงจากโครงสร้างคนวัยทำงานมีจำนวนที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ:

ภาครัฐควรจัดทำนโยบายในการดึง “ผู้สูงวัยที่มีศักยภาพ” กลับสู่ตลาดแรงงาน โดยยืดอายุเกษียณ หรือแรงจูงใจทางภาษีภาคเอกชนที่จ้างผู้สูงอายุทำงาน ประกอบกับควรทดแทนแรงงานด้วยเทคโนโลยีโดยสนับสนุน SMEs เข้าถึงระบบ Automation และ AI เพื่อเพิ่มผลิตภาพและศักยภาพการแข่งขัน ดังนั้นนโยบายการปรับโครงสร้างเพื่อรับมือประเด็นสังคมสูงวัย ถือเป็นความท้าทายของรัฐบาลชุดปัจจุบันเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 1-9 แนวโน้มดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อคน

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (2568)

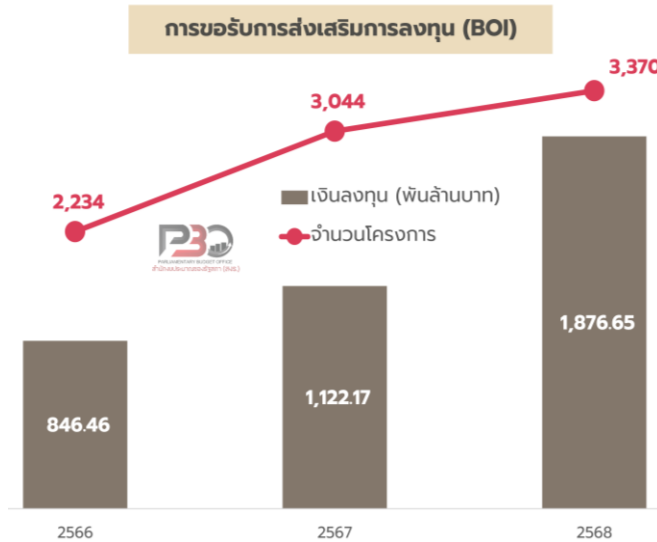
นอกจากนี้ ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อคน (ภาพที่ 1-9) ได้สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างแรงงานไทยที่พึ่งพาภาคการเกษตรและภาคการท่องเที่ยว ซึ่งอ่อนไหวต่อฤดูกาลอย่างมาก ให้เกิดลักษณะเป็น “วงจร” ที่ดัชนีจะปรับตัวสูงขึ้นในไตรมาสที่ 4 และไตรมาสที่ 1 ซึ่งเป็น High Season ของการเก็บเกี่ยวในภาคเกษตรและการท่องเที่ยว จึงเป็นความเปราะบางที่แรงงานไทยมีรายได้ไม่สม่ำเสมอ ประกอบกับหากพิจารณาปี 2567 ดัชนีลดลงจาก 124.85 ลงมาเหลือ 114.25 ในไตรมาสที่ 3 ซึ่งสะท้อนถึง “ชั่วโมงการทำงานที่ลดลง” หรือ “คนตกงานชั่วคราว” จำนวนมากในช่วงกลางปี และสะท้อนว่าแรงงานดังกล่าวอยู่ระบบการจ้างงานรายวันซึ่งขาดสวัสดิการรองรับในช่วงที่ขาดรายได้

ข้อเสนอแนะ:

รัฐบาลควรมีมาตรการ Upskill หรือ Reskill ให้แรงงานมีรายได้ในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3 ที่ดัชนีฯ ลดลง โดยจูงใจให้แรงงานเข้าสู่ศูนย์ฝึกอาชีพของรัฐ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ภาคอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงขึ้น และตอบสนองความต้องการของตลาด และอุดช่องว่างการขาดรายได้ของแรงงาน เพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจทั้งประสิทธิภาพการผลิตจากทักษะแรงงานและการบริโภคจากรายได้ของแรงงาน

1.3 ภาคการลงทุนและนวัตกรรม

1.3.1 การลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) และการส่งเสริมการลงทุน

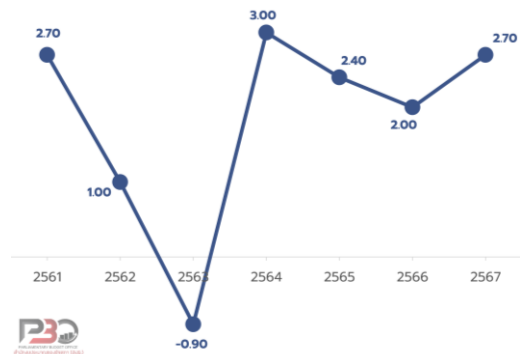
ภาพที่ 1-10 แนวโน้มการขอรับการส่งเสริมการลงทุน
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2569

ตารางที่ 1-2 การจัดอันดับอุตสาหกรรมตามมูลค่าเงินลงทุน
หน่วย : พันล้านบาท

ลำดับ	โครงการตามกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่เป็นภาคขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth)	2566	2567	2568
1	อุตสาหกรรมดิจิทัล	951	24329	74620
2	อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	34823	22957	27765
3	อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน	8105	9928	8409
4	อุตสาหกรรมเกษตรและแปรรูปอาหาร	7346	8413	7568
5	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	4517	4828	5840
6	อุตสาหกรรมการแพทย์	1527	1797	2888
7	อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	1558	2855	1841
8	อุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ	3181	717	1201
9	อุตสาหกรรมระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์	298	1452	1094
10	อุตสาหกรรมอากาศยาน	124	201	548
11	อุตสาหกรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการศึกษา	0.00	0.02	0.26
12	อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	0.13	0.00	0.00
	รวม	624.43	774.79	1,318.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2569

ภาพที่ 1-10 ได้สะท้อนว่าประเทศไทยยังสามารถดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะการปรับตัวเชิงรุกของ BOI ในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้มูลค่าการลงทุนเติบโตอย่างก้าวกระโดด (จาก 846 พันล้านบาท ในปี 2566 เป็น 1,876 พันล้านบาท ในปี 2568) และจำนวนโครงการสามารถขยายตัวได้ต่อเนื่อง โดยนักลงทุนได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตามข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 1-2 โดยข้อมูลดังกล่าวเป็น “คำขอรับการส่งเสริมฯ” ซึ่งยังไม่ใช่ “เม็ดเงินที่ลงทุนจริงในประเทศ”

ภาพที่ 1-11 แนวโน้มสัดส่วน FDI ต่อ GDP
ที่มา: World Bank, 2026

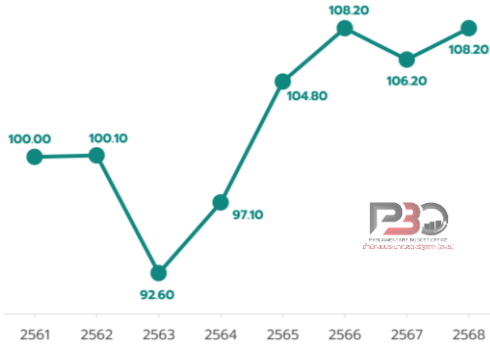
อย่างไรก็ตาม จากสัดส่วน FDI ต่อ GDP ภายหลังจากวิกฤต COVID-19 ตามภาพที่ 1-11 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 2 - 3 ต่อ GDP สะท้อนให้เห็นว่าไทยยังคงรักษาบทบาทการเป็นฐานการลงทุนและมีการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ การที่ FDI ยังไม่สามารถขยายตัวก้าวข้ามเขตแดนเดิมได้นั้น อาจมีสาเหตุจากข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง อาทิ การแข่งขันในภูมิภาคที่รุนแรงขึ้น ปัญหาโครงสร้างประชากร ประสิทธิภาพต้นทุนการผลิต และเงื่อนไขพลังงานสะอาด

ข้อเสนอแนะ

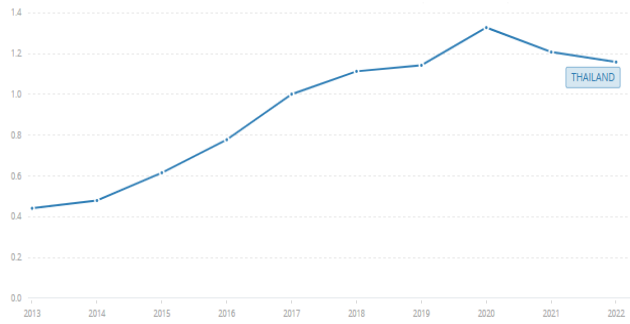
1. ภาครัฐต้องมีมาตรการ Fast-Track หรือ One-Stop Service เพื่อเร่งรัดเม็ดเงินการลงทุน
2. การผลักดัน “วาระการปฏิรูปกฎหมาย” และการจัดการพลังงานสะอาดในราคาที่เหมาะสม
3. การยกระดับทักษะแรงงานเชิงรุก เพื่อผลิตบุคลากรวิศวกรรมขั้นสูง เซมิคอนดักเตอร์ และ AI ร่วมกับภาคเอกชน รวมถึงควรมุ่งเน้นให้บริษัทข้ามชาติต้องถ่ายทอดเทคโนโลยีและยกระดับทักษะแรงงานไทยอย่างเป็นรูปธรรม

1.3.2 สถานการณ์การลงทุนภาคเอกชนและค่าใช้จ่าย R&D ภาคเอกชน

ภาพที่ 1-12 แนวโน้มดัชนีการลงทุนภาคเอกชน
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2569ฉ

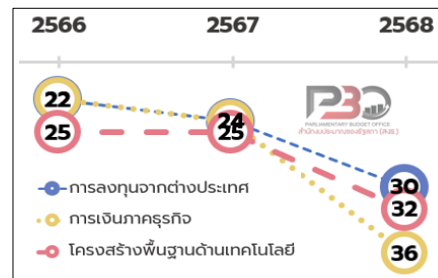
ภาพที่ 1-13 แนวโน้มสัดส่วนค่าใช้จ่ย R&D ต่อ GDP
ที่มา: World Bank Group

จากภาพที่ 1-12 และภาพที่ 1-13 ได้บ่งชี้แนวโน้มดัชนีการลงทุนภาคเอกชน และสัดส่วนค่าใช้จ่ย R&D ต่อ GDP มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงการฟื้นตัวจาก COVID-19 และเป็นปัจจัยเชิงบวกด้านการลงทุนต่อเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากผลการจัดอันดับการแข่งขันของประเทศไทยโดย IMD ตามภาพที่ 1-14 และภาพที่ 1-15 ได้สะท้อนว่าการที่อันดับของไทยลดลงไม่ได้หมายความว่าไทยไม่มีการลงทุนหรือพัฒนาด้านเศรษฐกิจ หากเพียงว่า “ประเทศคู่แข่ง” มีเม็ดเงินการลงทุนหรือความสามารถในการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากกว่าไทย

ประกอบกับการจัดอันดับ FDI ที่ลดลง ตามภาพที่ 1-15 สะท้อนว่านักลงทุนต่างชาติอาจมองข้ามประเทศไทยในการตั้งฐานการผลิตใหม่ ๆ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการปรับตัวที่ล่าช้าเพื่อเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการขาดทักษะแรงงานที่มีทักษะสูงสำหรับอุตสาหกรรมใหม่ ปัญหาโครงสร้างประชากรสูงวัย และค่าแรงที่อาจสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการประเมินด้านการเงินภาคธุรกิจ ซึ่งสะท้อนถึงปัญหา SMEs ที่กำลังเผชิญภาวะตั้งตัวระบบการเงิน เช่น ดอกเบี้ยสูง และหนี้ครัวเรือนมีปริมาณสูงถึงร้อยละ 90 ของ GDP ส่งผลให้ธนาคารมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ ส่งผลให้ SMEs ขาดสภาพคล่องจึงไม่สามารถขยายการลงทุนได้

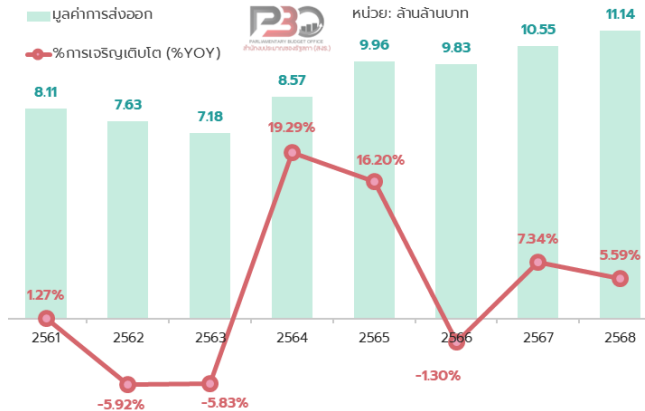
ภาพที่ 1-14 การจัดอันดับการแข่งขันของประเทศไทยโดย IMD
ที่มา: IMD, 2025

ภาพที่ 1-15 การจัดอันดับ IMD ต่อปัจจัยท้าทายของไทย
ที่มา: IMD, 2025

1.4 ภาคต่างประเทศ

1.4.1 สถานการณ์การส่งออก

การส่งออกไทยปี 2568 ขยายตัวต่อเนื่อง มีมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ปัจจัยหนุนมาจากการเร่งส่งออกในตลาดสหรัฐฯ โดยสินค้าอุตสาหกรรม เช่น สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะกลุ่มแผงวงจรไฟฟ้า และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ยังเป็นแรงขับเคลื่อนหลักตามการอัปเดตเทคโนโลยีสมัยใหม่สู่ยุค AI แม้สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรจะมีการหดตัวเล็กน้อย

ภาพที่ 1-16 มูลค่าการส่งออก

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2569ง

ภาพที่ 1-17 ตลาดส่งออกที่สำคัญ และสินค้าส่งออกหมวดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร และหมวดสินค้าอุตสาหกรรม

ที่มา: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2569ข

แนวโน้มปี 2569

การส่งออกในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวชะลอลง โดยมีปัจจัยกดดันมาจาก

1. ฐานที่สูงจากปี 2568 การทำสถิติสูงสุดในปีที่ผ่านมาทำให้การเติบโตต่อเนื่องทำได้ยากขึ้น

2. นโยบายภาษีของสหรัฐฯ แม้ล่าสุดศาลฎีกาสหรัฐฯ จะมีคำวินิจฉัยระงับอำนาจรัฐบาลในการขึ้นภาษีนำเข้าบางส่วน International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) ซึ่งช่วยลดแรงกดดันจากกำแพงภาษีร้อยละ 19 ที่ไทยเคยถูกคาดการณ์ไว้ แต่ความเสี่ยงเรื่องภาษีรายสินค้ายังคงอยู่

3. การทะลักของสินค้าจีน ปัญหาสินค้าจากจีนล้นตลาดโลกส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของไทย ทั้งในตลาดส่งออกและตลาดในประเทศ

4. ค่าเงินบาทที่ผันผวน กระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน กำไรและสภาพคล่องของผู้ส่งออก โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs ที่มีเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจำกัด

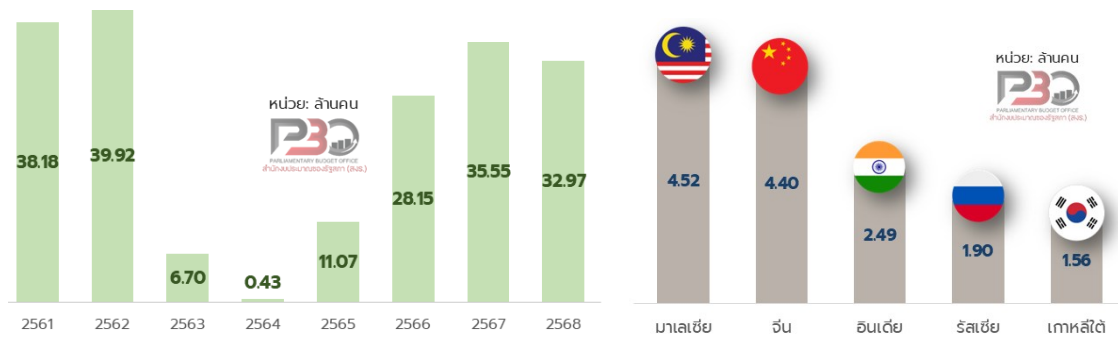
5. มาตรฐานสิ่งแวดล้อม (CBAM) มาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของคู่ค้าเริ่มเข้มงวดขึ้น บังคับให้ผู้ผลิตไทยต้องเร่งปรับตัวสู่ Green Production

6. ปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ จากสถานการณ์การสงครามในตะวันออกกลาง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นด้านโลจิสติกส์และต้นทุนการขนส่งระหว่างประเทศ ทำให้การส่งออกชะลอตัวลง

ข้อเสนอแนะ:

1. กระจายตลาด เพื่อลดการพึ่งพาทลาดหลักอย่างสหรัฐฯ และจีน โดยเร่งขยายตลาดศักยภาพใหม่ เช่น อินเดีย ตะวันออกกลาง และอาเซียน
2. ใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ที่มีอยู่ให้เต็มที่เพื่อสร้างความได้เปรียบด้านราคา
3. ยกระดับสู่ Green Industry โดยเตรียมความพร้อมด้านมาตรฐานสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษารฐานลูกค้าในยุโรปและตลาดโลก

1.4.2 สถานการณ์การท่องเที่ยว

ภาพที่ 1-18 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ปี 2560 - 2568
ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2569

ภาพที่ 1-19 5 ประเทศ ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาประเทศไทยมากที่สุดปี 2568
ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2569

การท่องเที่ยวไทยในปี 2568 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 4 ปี ท่ามกลางความท้าทายหลายด้าน ทั้งจากปัจจัยภายนอกและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้การท่องเที่ยวไทยยังไม่สามารถฟื้นตัวไปสู่ระดับก่อนวิกฤตโควิด-19 ได้

การลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าว ส่วนหนึ่งมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนลดลงถึงร้อยละ 30 จากปี 2567 ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวจีนมาเลเซียขึ้นมาเป็นอันดับ 1 ที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยมากที่สุด โดย**ปัจจัยที่สำคัญกดดันการฟื้นตัวของนักท่องเที่ยวไทย** มีดังนี้

1. วิกฤตความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย จากเหตุการณ์ในเดือนมกราคม 2568 นักแสดงชาวจีนถูกลักพาตัวในไทยไปยังศูนย์หลอกหลวงในประเทศเพื่อนบ้าน ได้ทำลายความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยของไทยในสายตานักท่องเที่ยวจีนอย่างรุนแรง
2. ความผันผวนของค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคา ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความไม่คุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับจุดหมายปลายทางอื่น
3. ความขัดแย้งชายแดน ปัญหาตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาที่มีผู้เสียชีวิต เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติชะลอการตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

4. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ อุทกภัยครั้งใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2568 ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางหลักได้สร้างความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐานและกระทบต่อฤดูกาลท่องเที่ยว

5. การสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน การเติบโตอย่างก้าวกระโดดของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนในช่วงเทศกาลสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากปัจจัยข้างต้นแล้ว ไทยยังคงต้องเผชิญความท้าทายจากปัญหา **ความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง** ที่ทวีความรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาพลังงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนค่าโดยสารสูงขึ้นตาม ทำให้นักท่องเที่ยวชะลอการเดินทาง อีกทั้งการหลีกเลี่ยงเส้นทางการบินและความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ยังบั่นทอนความเชื่อมั่นและกำลังซื้อของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ยิ่งเป็นปัจจัยกดดันให้การท่องเที่ยวไทยฟื้นตัวได้ยากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

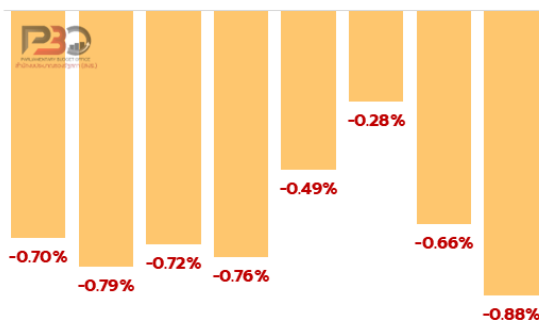
สถานการณ์ปี 2568 เป็นสัญญาณเตือนว่า ประเทศไทยไม่สามารถพึ่งพารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงปริมาณ หรือพึ่งพาสถานที่ใดสถานที่หนึ่งมากเกินไปได้อีกต่อไป จึงควรปรับกลยุทธ์เพื่อฟื้นฟูการท่องเที่ยว ดังนี้

1. มุ่งเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง เช่น กลุ่มท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ (Wellness Tourism)
2. กระจายรายได้สู่เมืองรอง ส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานและจุดเด่นวัฒนธรรมท้องถิ่น (Soft Power)
3. ยกระดับความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติในด้านความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

1.5 ภาคการบริโภคและเงินเฟ้อ

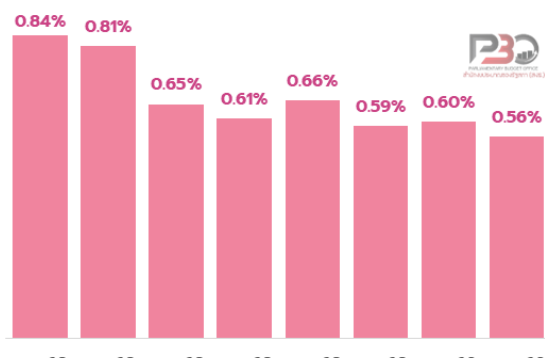
1.5.1 สถานการณ์เงินเฟ้อ

ก.ค. 68 ส.ค. 68 ก.ย. 68 ต.ค. 68 พ.ย. 68 ธ.ค. 68 ม.ค. 69 ก.พ. 69

ภาพที่ 1-20 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2569ก

ภาพที่ 1-21 อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2569ก

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปของไทยในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ติดลบต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 11 ซึ่งถือเป็นการติดลบสูงสุดในรอบกว่า 2 ปี สาเหตุหลักมาจาก 1) มาตรการรัฐจากการใช้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อชดเชยราคาพลังงานและมาตรการลดค่าไฟฟ้า และ 2) สินค้าเกษตรล้นตลาด ทำให้ราคาเนื้อสุกร ไข่ไก่ และผลไม้สดปรับตัวลดลงตามปริมาณผลผลิตที่มากเกินไปความต้องการ

แนวโน้มและการคาดการณ์เงินเฟ้อในอนาคต

เงินเฟ้อทั่วไปตั้งแต่เดือนมีนาคม 2569 เป็นต้นไป คาดว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น จากผลกระทบของสงครามระหว่างสหรัฐฯ - อิสราเอล และอิหร่าน ทำให้เกิดความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลาง และปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ได้แก่

- ปรากฏการณ์เอลนีโญ เกิดภัยแล้ง อาจทำให้ราคาสินค้าเกษตรบางชนิดมีแนวโน้มสูงขึ้น
 - ราคารถยนต์ปรับตัวสูงขึ้นตามภาษีสรรพสามิตรถยนต์ที่ปรับโครงสร้างใหม่ในปี 2569
 - ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น จากความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง ที่ทวีความรุนแรงขึ้นและมีการปิดช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันร้อยละ 20 ของโลก จึงเป็นปัจจัยเสี่ยงสูงสุด เนื่องจากไทยพึ่งพาการนำเข้าพลังงานสูงถึงร้อยละ 70 หากราคาน้ำมันดิบตลาดโลกพุ่งสูงขึ้น จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและค่าขนส่งทันที โดยสินค้าที่ระดับราคาอ่อนไหวมาก คือ อาหารสำเร็จรูป
- ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) ได้ประเมินผลกระทบหากราคาน้ำมันดิบดูไบปรับตัวสูงขึ้น ดังนี้

ราคาน้ำมัน	เงินเฟ้อ	ราคาอาหารสำเร็จรูป
80 ดอลลาร์ / บาร์เรล	1.0 - 2.0%	ราคาอาจเพิ่ม 10% ในบางพื้นที่ของประเทศไทย (ประมาณ 10%)
100 ดอลลาร์ / บาร์เรล	2.0 - 3.0%	ราคาอาจเพิ่ม 10% ในบางพื้นที่ของประเทศไทย (ประมาณ 20%)
120 ดอลลาร์ / บาร์เรล	สูงกว่า 3.0%	ราคาอาจเพิ่ม 10% ในหลายพื้นที่ของประเทศไทย (มากกว่า 50%)

ปี 2565 ราคาน้ำมันดิบอยู่ที่ 97 ดอลลาร์/บาร์เรล และอัตราเงินเฟ้อทั่วไปไทยอยู่ที่ 6.08%

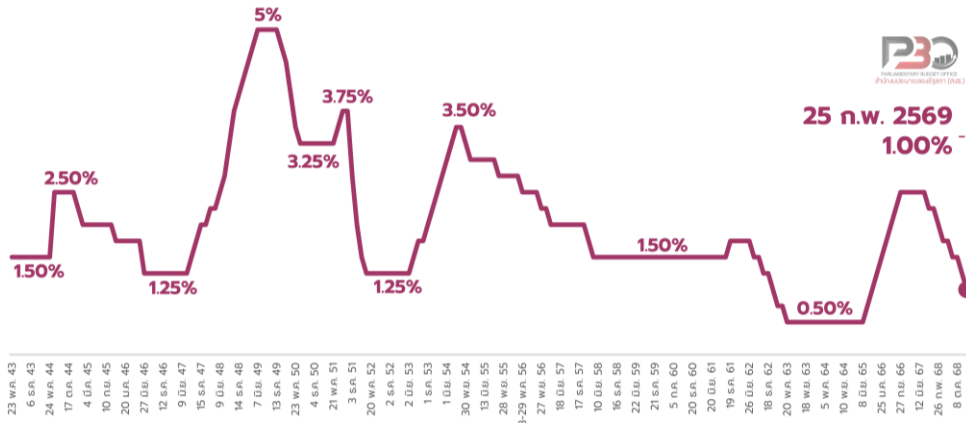
ภาพที่ 1-22 แนวโน้มเงินเฟ้อไทย หลังสงครามสหรัฐฯ-อิหร่าน ต้นราคาน้ำมันโลกพุ่ง
ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2569ก

ข้อจำกัดและประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง

1. พื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) ลดลง รัฐบาลอาจไม่สามารถแบกรับภาระการอุดหนุนราคาน้ำมันและไฟฟ้าได้นานเหมือนที่ผ่านมา หากสงครามในตะวันออกกลางยืดเยื้อ
2. ความเชื่อมั่นผู้บริโภคลดลง หากเงินเฟ้อสูงขึ้นจากราคาพลังงาน ในขณะที่รายได้ประชาชนไม่เพิ่มขึ้น จะนำไปสู่การชะลอตัวของค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือน ซึ่งเป็นการซ้ำเติมเศรษฐกิจที่เปราะบางอยู่แล้ว
3. หากสงครามในตะวันออกกลางยืดเยื้อ ไทยจะเปลี่ยนจากสภาวะเงินเฟ้อต่ำ เข้าสู่ภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้นจากฝั่งอุปทาน ซึ่งเป็นโจทย์ยากของรัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยในการดำเนินนโยบายการเงินและการคลัง
4. ปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้อุณหภูมิมีแนวโน้มสูงขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตรบางชนิดทำให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

1.5.2 ดอกเบี้ยนโยบาย

ภาพที่ 1-23 อัตราดอกเบี้ยนโยบาย

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2569ข

คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) มีมติลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงสู่ระดับร้อยละ 1 ต่อปี โดยพิจารณาจากแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยที่ต่ำกว่าระดับศักยภาพต่อเนื่องไปจนถึงปี 2570 ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากข้อจำกัดเชิงโครงสร้างและสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดโลก โดยมีปัจจัยกดดันทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

ปัจจัยภายในประเทศ

- ปัญหาหนี้ครัวเรือนที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ส่งผลต่อกำลังซื้อภายในประเทศหดตัว
- อัตราเงินเฟ้อต่ำต่อเนื่องสะท้อนถึงการชะลอตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยภายนอกประเทศ

- ความผันผวนของภาคส่งออกจากการปรับเปลี่ยนมาตรการภาษีของสหรัฐฯ
- การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาภาระดอกเบี้ยให้กับกลุ่มเปราะบาง และ SMEs สกัดค่าเงินบาทแข็งที่เป็นตัวฉุดรั้งการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและการส่งออก รวมถึงเป็นการสนับสนุนมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล

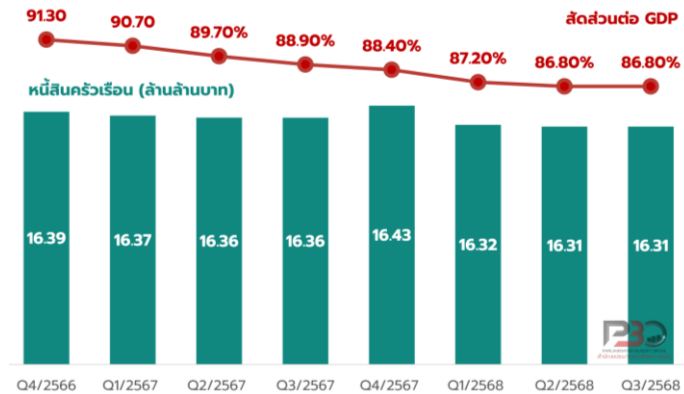
ข้อกังวลของดอกเบี้ยนโยบายที่อยู่ระดับต่ำ

1. Policy Space หรือขีดความสามารถของนโยบายการเงินเริ่มเหลือน้อย โดยยังเหลือพื้นที่ให้ลดอัตราดอกเบี้ยได้อีกเพียงร้อยละ 0.50 เมื่อเทียบกับอัตราต่ำสุดในช่วง Covid-19 เพื่อรองรับสถานการณ์เศรษฐกิจที่รุนแรงขึ้น

2. ดอกเบี้ยที่แท้จริงติดลบ หากเงินเฟ้อสูงขึ้นจากวิกฤตพลังงานโลก (เช่น สงครามในตะวันออกกลาง) แต่ดอกเบี้ยยังอยู่ที่ร้อยละ 1 จะทำให้ผู้เสียประโยชน์คือ ผู้ออมเงิน โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่พึ่งพาเงินออมในการดำรงชีวิต

3. ความเสี่ยงด้านเสถียรภาพ การรักษ้อัตราดอกเบี้ยต่ำนานเกินไปอาจนำไปสู่ความเสี่ยงในระบบการเงิน เช่น ธุรกิจขนาดใหญ่กู้เงินไปลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงหรือการก่อหนี้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ

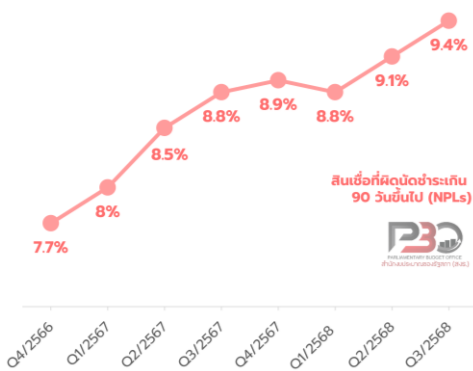
1.5.3 หนี้สินครัวเรือน

ภาพที่ 1-24 หนี้สินครัวเรือนและสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2569จ

หนี้สินครัวเรือนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อใหม่ของสถาบันการเงิน ท่ามกลางภาวะความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนถดถอย โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจหดตัวเป็นครั้งแรกตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2566 เนื่องจากสถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย ในขณะที่สินเชื่อเพื่อยานยนต์ชะลอตัวลงตามยอดการจำหน่ายรถยนต์ที่ลดลง เช่นเดียวกับสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อบัตรเครดิต ที่เติบโตลดลงจากพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ระมัดระวังของผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม สินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์กลับมีการขยายตัวขึ้น โดยได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์

ภาพที่ 1-25 สินเชื่อที่ผิดนัดชำระเกิน 90 วันขึ้นไป (NPLs)

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2569ข

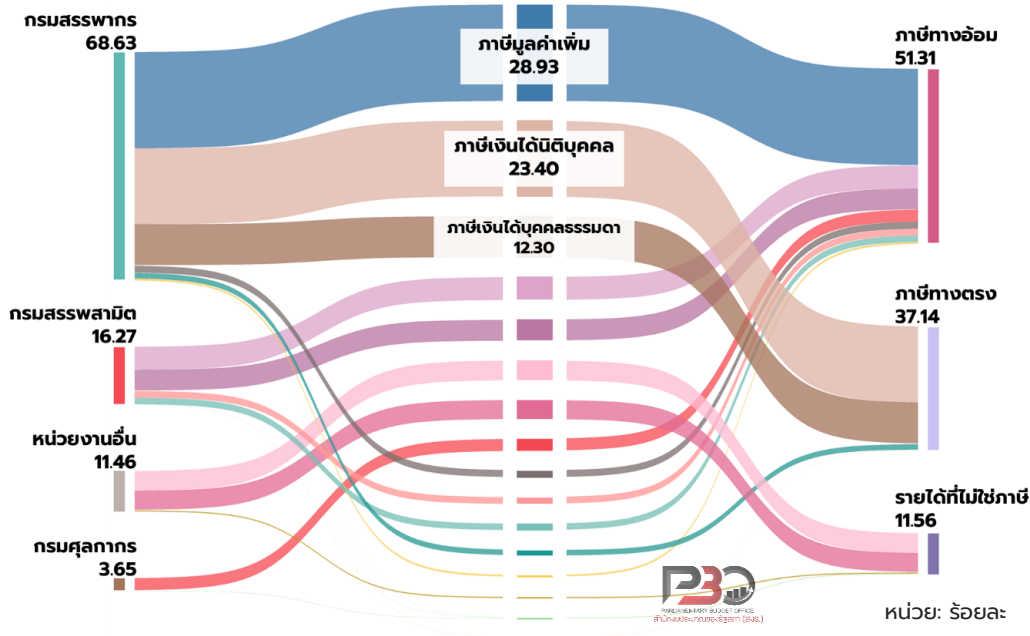
ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการกำกับสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันและสินเชื่อแบบซื้อก่อนจ่ายทีหลัง (Buy Now Pay Later: BNPL) สินเชื่อผ่านแอปพลิเคชัน และสินเชื่อ BNPL เป็นสินเชื่อที่เข้าถึงง่าย โดยกลุ่มผู้ใช้ส่วนหนึ่งเป็นผู้สูงอายุ และมีรายได้ต่ำจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะกลายเป็น NPLs ในอนาคต
2. คนรายได้ระดับกลางถึงสูงเริ่มมีความเสี่ยงผิดนัดชำระหนี้มากขึ้น ข้อมูลจาก SCB EIC พบว่าหนี้ครัวเรือนไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย แต่กระจายไปยังทุกระดับรายได้ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้ 15,000 - 30,000 บาทต่อเดือน เป็นกลุ่มที่มีปัญหาการชำระหนี้มากที่สุด

ส่วนที่ 2 ดุลงบประมาณและการคลัง

2.1 โครงสร้างรายได้ภาครัฐ

ภาพที่ 2-1 โครงสร้างการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2569

หมายเหตุ: โครงสร้างภาษีคำนวณด้วยข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568

ประมวลผลโดย สำนักงบประมาณของรัฐสภา

รัฐบาลไทยจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปโครงสร้างรายได้การคลังอย่างเป็นระบบเพื่อยกระดับฐานะการเงินการคลังให้สามารถรองรับภาระรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากการดำเนินโครงการเศรษฐกิจเชิงกระตุ้นและการขยายขอบเขตสวัสดิการสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วย การขยายฐานภาษี การปิดช่องว่างในระบบภาษี การทบทวนการยกเว้นภาษี และการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา ภาพที่ 2-1 โครงสร้างการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ พบว่า รายได้กว่าร้อยละ 64 กระจุกตัวอยู่ใน 3 ภาษีหลัก ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในสัดส่วนร้อยละ 28.93 23.40 และ 12.30 ตามลำดับ ลักษณะการกระจุกตัวดังกล่าวก่อให้เกิดความเสี่ยงเชิงโครงสร้างที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

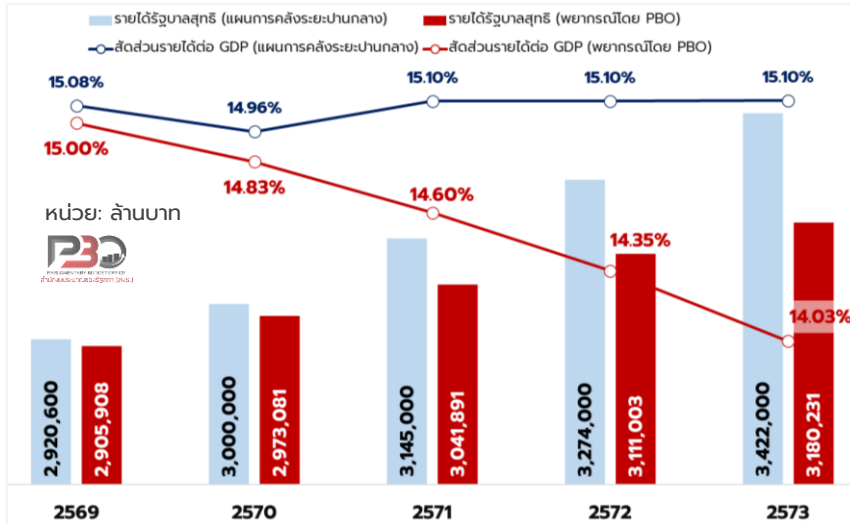
(1) การกระจุกตัวของฐานรายได้ทำให้งบประมาณมีความเปราะบางต่อการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในระดับสูง เมื่อใดก็ตามที่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรือเผชิญกับวิกฤตภายนอก ภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่มมีแนวโน้มที่จะหดตัวพร้อมกันเนื่องจากทั้งกำไรของภาคธุรกิจและการบริโภคภาคเอกชนได้รับผลกระทบในทิศทางเดียวกัน ภาวะดังกล่าวจะส่งผลให้รายได้จัดเก็บจริงต่ำกว่าประมาณการอย่างมีนัยสำคัญและส่งผลกระทบต่อดุลงบประมาณสูงกว่าเป้าหมายที่แผนการคลังระยะปานกลางกำหนดไว้

(2) ภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งเป็นแหล่งรายได้ขนาดใหญ่ที่สุดมีความอ่อนไหวต่อระดับการบริโภคของครัวเรือน ในสภาวะที่ค่าครองชีพปรับตัวสูงขึ้น ไม่ว่าจะมาจากสาเหตุจากราคาพลังงาน ราคาอาหาร หรือต้นทุนการขนส่ง ครัวเรือนมักปรับลดการใช้จ่ายในสินค้าที่ไม่จำเป็นซึ่งจะส่งผลให้ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มลดลงโดยตรงและเชื่อมโยงกับความเสี่ยงต่อประมาณการรายได้เช่นเดียวกัน

2.2 แนวโน้มรายได้สุทธิและกรอบการคลังระยะปานกลาง

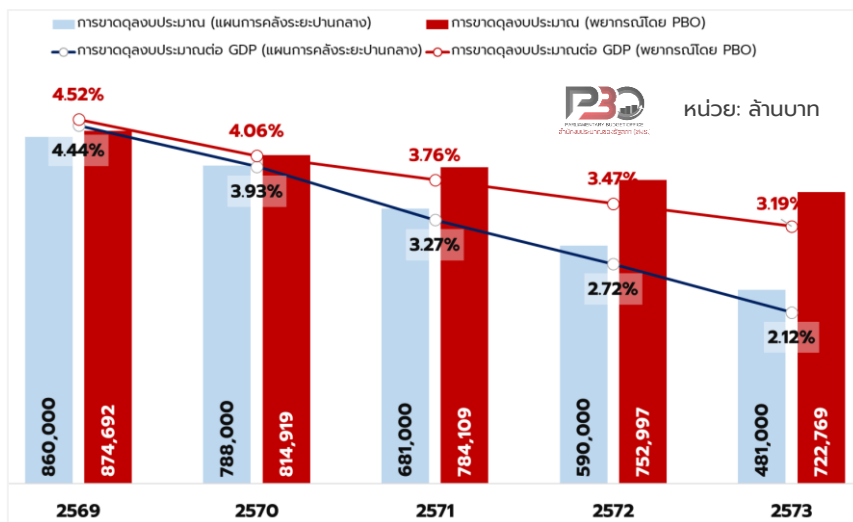
แผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 - 2573) กำหนดให้รายได้รัฐบาลสุทธิเพิ่มขึ้นจาก 3 ล้านล้านบาทในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 สู่มูลค่า 3.42 ล้านล้านบาทในปีงบประมาณ พ.ศ. 2573 ภายใต้สมมติฐานที่สัดส่วนรายได้ต่อ GDP จะทรงตัวในระดับร้อยละ 14.96 - 15.10 ตลอดช่วงเวลา ซึ่งจะช่วยให้การขาดดุลงบประมาณลดลงต่อเนื่องจากร้อยละ 3.93 ของ GDP ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 สู่ร้อยละ 2.12 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2573 บรรลุเป้าหมาย Fiscal Consolidation ที่ตั้งไว้

ภาพที่ 2-2 แนวโน้มรายได้สุทธิหลังหักจัดสรรของไทย

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2569 และแผนการคลังระยะปานกลาง (พฤศจิกายน 2568)

ประมวลผลโดย สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา

ภาพที่ 2-3 แนวโน้มการขาดดุลเงินงบประมาณ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2569 และแผนการคลังระยะปานกลาง (พฤศจิกายน 2568)

ประมวลผลโดย สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา

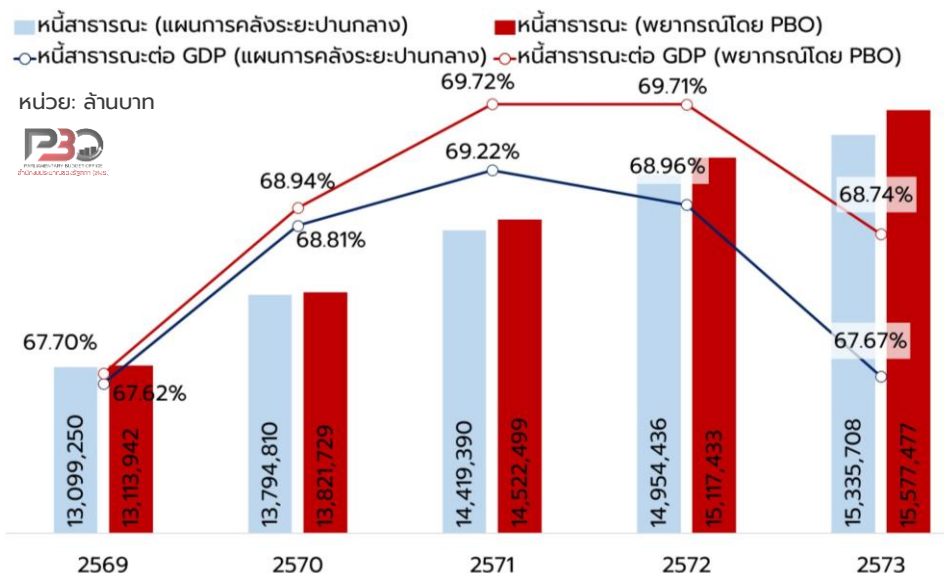
อย่างไรก็ตาม การพยากรณ์ของสำนักงบประมาณของรัฐสภา (PBO) ซึ่งอิงกับแบบจำลอง Univariate โดยใช้พฤติกรรมของอนุกรมเวลารายได้ในอดีตเป็นฐาน ชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่ควรพิจารณาใน 3 ประการ ดังนี้

(1) ภาพที่ 2-2 แสดงให้เห็นช่องว่างระหว่างรายได้ตามแผนการคลังระยะปานกลางและการพยากรณ์ของ PBO มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากส่วนต่าง 14,692 ล้านบาทในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เป็น 241,769 ล้านบาทในปีงบประมาณ พ.ศ. 2573 การเบี่ยงเบนที่ขยายตัวอย่างเป็นระบบดังกล่าว อาจสะท้อนให้เห็นว่าเป้าหมายรายได้ตามแผนการคลังระยะปานกลางซึ่งผูกโยงกับสมมติฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับที่สูงกว่าพฤติกรรมรายได้ในอดีตที่ PBO ใช้เป็นฐานในการพยากรณ์ โดยแผนการคลังระยะปานกลางคาดว่าสัดส่วนรายได้ต่อ GDP จะทรงตัวที่ร้อยละ 14.96 – 15.10 ตลอดช่วงเวลา ในขณะที่ PBO ประเมินว่าสัดส่วนดังกล่าวจะค่อย ๆ ลดลงจากร้อยละ 15 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สู่ร้อยละ 14.03 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2573

(2) ภาพที่ 2-3 แสดงแนวโน้มการขาดดุลงบประมาณ พบว่าเส้นทางสู่ Fiscal Consolidation ตามแผนการคลังระยะปานกลาง และการพยากรณ์ของ PBO มีทิศทางที่แยกห่างกันมากขึ้นตามลำดับ โดย PBO ประเมินว่าการขาดดุลจะลดลงจากร้อยละ 4.52 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สู่ร้อยละ 3.19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2573 ซึ่งยังสูงกว่าเป้าหมายของแผนที่ร้อยละ 4.44 และร้อยละ 2.12 ตามลำดับ บ่งชี้ว่าเป้าหมายการลดการขาดดุลให้ต่ำกว่าร้อยละ 3 ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2572 มีความเสี่ยงที่จะเลื่อนออกไปจากสภาวะการณ์ปัจจุบัน

(3) ช่องว่างการขาดดุลสะสมตลอดช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 – 2573 จะส่งผลให้ความต้องการกู้ยืมของภาครัฐสูงกว่าที่แผนการคลังระยะปานกลางคาดการณ์ไว้ ซึ่งจะเพิ่มแรงกดดันต่อสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ให้ปรับตัวสูงขึ้นเร็วกว่าที่คาดการณ์เช่นเดียวกัน

2.3 หนี้สาธารณะและความเสี่ยงต่อเพดานร้อยละ 70

ภาพที่ 2-4 หนี้สาธารณะคงค้างและสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP

ที่มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, 2569 และแผนการคลังระยะปานกลาง (พฤศจิกายน 2568)

ประมวลผลโดย สำนักงบประมาณของรัฐสภา

แผนการคลังระยะปานกลาง (พศจิกายน 2568) ประเมินว่าหนี้สาธารณะจะขึ้นสู่จุดสูงสุดที่ร้อยละ 69.22 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 แต่การประเมินดังกล่าวยังไม่ได้รวมภาระที่กำลังก่อตัวจากวิกฤตพลังงาน ภาระจากการค้าประกันเงินกู้กองทุนน้ำมันฯ วงเงิน 40,000 ล้านบาท และภาระจากการลดภาษีสรรพสามิตที่จะทำให้รายได้ภาครัฐหดตัวลง หากภาระส่วนนี้เกิดขึ้นพร้อมกันในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP อาจทะลุเพดานร้อยละ 70 ก่อนที่แผนจะคาดการณ์ไว้ ซึ่งจะกระทบต่อความน่าเชื่อถือทางการคลังและอาจนำไปสู่การปรับลดอันดับเครดิตของประเทศ

ข้อสังเกต

1. การขาดวิธีทดสอบภายใต้สถานการณ์วิกฤต (Stress Test) แผนการคลังระยะปานกลาง ถูกจัดทำขึ้นโดยไม่ไดรรวมสถานการณ์จำลองกรณีวิกฤตพลังงานรุนแรงไว้ในกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยง ทำให้ตัวเลขเป้าหมายที่วางไว้มีความเสี่ยงสูงที่จะไม่บรรลุผลเมื่อเผชิญกับแรงกระแทกจากภายนอกที่เกินกว่าสมมติฐานพื้นฐาน

2. การขาดกลไกกับชนที่มีประสิทธิภาพ ประเทศไทยยังไม่มีกลไกรองรับการหยุดชะงักของห่วงโซ่พลังงานในระดับที่เกิดขึ้นจริง กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นเครื่องมือหลักมีฐานะทางการเงินที่เปราะบางอยู่แล้วก่อนวิกฤต และไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับการหยุดชะงักของอุปทานในระดับที่รุนแรงเช่นนี้

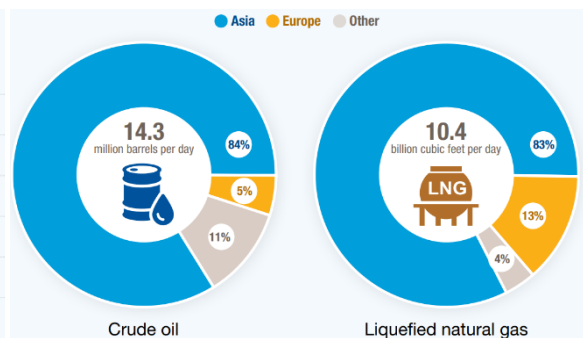
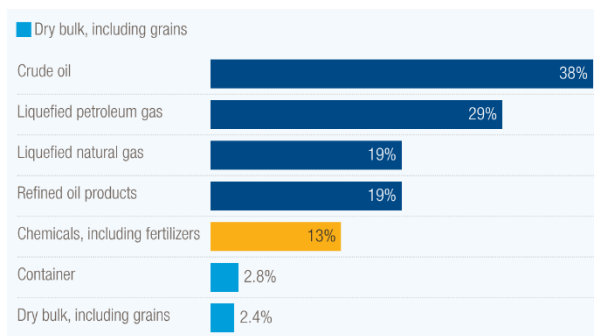
3. ความเสี่ยงที่แผนจะต้องถูกทบทวนก่อนมีผลบังคับใช้ หากสถานการณ์ยืดเยื้อ ภาระทางการคลังที่สะสมจากวิกฤตพลังงานจะทำให้สมมติฐานพื้นฐานของแผนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งรัฐบาลอาจต้องทบทวนทั้งกรอบรายได้ เป้าหมายขาดดุล และเพดานหนี้สาธารณะพร้อมกัน ก่อนที่แผนจะมีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบ

ส่วนที่ 3 ความท้าทายและความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

3.1 สถานการณ์ด้านราคาพลังงาน

3.1.1 ผลกระทบจากการปิดช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz)

ช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ตั้งอยู่ระหว่างอ่าวเปอร์เซียและอ่าวโอมาน เป็นทางออกทางทะเลเพียงแห่งเดียวของกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันในภูมิภาคตะวันออกกลางสู่มหาสมุทรอินเดีย ด้วยลักษณะภูมิศาสตร์เช่นนี้ ช่องแคบดังกล่าวจึงถูกจัดให้เป็นจุดยุทธศาสตร์ทางการเดินเรือที่มีนัยสำคัญต่อระบบพลังงานและเศรษฐกิจโลก เนื่องจากช่องแคบนี้ไม่ได้เป็นเพียงเส้นทางขนส่งพลังงาน แต่เป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญของห่วงโซ่พลังงาน อาหาร และอุตสาหกรรมของโลก โดยสินค้าเหล่านี้กว่าร้อยละ 84 มีจุดหมายปลายทางอยู่ในเอเชีย ทำให้ภูมิภาคนี้ รวมถึงประเทศไทยต้องแบกรับความเสี่ยงจากการหยุดชะงักในสัดส่วนที่ไม่สมดุลกับส่วนอื่นของโลก รายละเอียดแสดงในภาพที่ 3-1 และ 3-2

ภาพที่ 3-1 สัดส่วนการค้าทางทะเลโลกที่ผ่านช่องแคบฮอร์มุซ จำแนกตามประเภทสินค้า
ที่มา: UNCTAD, 2026

ภาพที่ 3-2 ปริมาณการขนส่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) จำแนกตามภูมิภาคปลายทาง
ที่มา: UNCTAD, 2026

	Price			Day	Month	Year
Crude Oil	98.71	▲	2.980	3.11%	58.37%	46.93%
Brent	103.14	▲	2.680	2.67%	50.16%	46.13%
Natural gas	3.13	▼	-0.1020	-3.16%	3.30%	-23.71%
Gasoline	3.04	▲	0.0768	2.59%	59.21%	41.58%
Heating Oil	4.01	▲	0.1158	2.97%	67.94%	85.34%
Coal	137.30	▼	-1.45	-1.05%	18.11%	36.28%
Ethanol	1.90	▲	0.0225	1.20%	14.50%	8.91%
Urals Oil	89.12	▲	7.48	9.16%	60.98%	42.27%

ตารางที่ 3-1 ราคาพลังงานโลกจำแนกตามประเภท และการเปลี่ยนแปลงรายวัน รายเดือน และรายปี ณ วันที่ 13 มีนาคม 2569
ที่มา: Trading Economics, 2026

3.1.2 ความเปราะบางทางพลังงานของประเทศไทย

ประเทศไทยมีระดับการพึ่งพาการนำเข้าพลังงานขั้นต้นสุทธิในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 56 ของปริมาณการจัดหาพลังงานทั้งหมด เมื่อพิจารณาแยกรายประเภทพลังงาน พบว่าในปี 2567 ประเทศไทยนำเข้าน้ำมันดิบเฉลี่ย 972 พันบาร์เรลต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 87 ของกำลังการกลั่นน้ำมันรวมทั้งประเทศ โดยในจำนวนนี้มาจากภูมิภาคตะวันออกกลางถึงร้อยละ 51 หรือคิดเป็นปริมาณ 28,784 ล้านลิตรต่อปี ซึ่งทั้งหมดต้องขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ สำหรับก๊าซธรรมชาติ ไทยพึ่งพาการนำเข้ารวมร้อยละ 40 ของปริมาณการจัดหาทั้งหมด แบ่งเป็น LNG ร้อยละ 29 และการนำเข้าผ่านท่อจากเมียนมาร์ร้อยละ 11 ซึ่ง LNG ส่วนหนึ่งมีแหล่งกำเนิดจากกาตาร์และต้องผ่านช่องแคบดังกล่าวเช่นกัน ผลรวมของการพึ่งพานำเข้าในระดับสูงนี้ทำให้มูลค่าการนำเข้าพลังงานของไทยในปี 2567 สูงถึง 1,608 พันล้านบาท หรือร้อยละ 14.7 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมด ซึ่งบ่งชี้ว่าการหยุดชะงักของช่องแคบฮอร์มุซจะส่งผลกระทบต่อทั้งความมั่นคงทางพลังงานและดุลการชำระเงินของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน, 2568)

3.1.3 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการคลังไทย

(1) การชะลอตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

- สถานการณ์จำลองระดับปานกลาง (ราคาน้ำมัน 95 - 100 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล) อาจส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มปรับตัวลดลงร้อยละ 0.4 ถึง 0.5 จากกรณีฐาน เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตที่กดดันความสามารถในการทำกำไรของภาคธุรกิจ ตลอดจนการบั่นทอนความเชื่อมั่นและการบริโภคของภาคเอกชนบางส่วนอันเกิดจากความกังวลต่อความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ (วิจัยกรุงศรี, 2569)
- สถานการณ์จำลองระดับรุนแรง (ราคาน้ำมัน 110 - 130 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล) อาจส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอาจเผชิญการชะลอตัวอย่างมีนัยสำคัญในระดับร้อยละ 0.6 ถึง 0.9 โดยภาวะดังกล่าวจะสร้างผลกระทบเชิงลบอย่างรุนแรงต่อกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลัก ทั้งการหดตัวอย่างฉับพลันของอุปสงค์ในประเทศอันเกิดจากภาวะค่าครองชีพที่พุ่งสูง การชะงักงันของการลงทุนภาคเอกชน ตลอดจนการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่ทวีความรุนแรงขึ้นจากมูลค่าการนำเข้าพลังงานที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด (วิจัยกรุงศรี, 2569)

(2) แรงกดดันด้านอัตราเงินเฟ้อและผลกระทบต่อภาวะค่าครองชีพ (Cost-push Inflation)

การปรับตัวเพิ่มขึ้นของต้นทุนพลังงานและค่าระวางขนส่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพภาวะภาษีแฝง (Hidden Tax) ที่บั่นทอนกำลังซื้อโดยรวมของระบบเศรษฐกิจ ในกรณีที่สถานการณ์ทวีความยืดเยื้อ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปมีแนวโน้มที่จะเร่งตัวสูงขึ้นแตะระดับร้อยละ 3.0 ถึง 4.5 ปัจจัยดังกล่าวมีความเสี่ยงสูงที่จะผลักดันให้เกิดภาวะความยากจนด้านพลังงาน (Energy Poverty) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางทางเศรษฐกิจ (วิจัยกรุงศรี, 2569 และ UNCTAD, 2026)

(3) ผลกระทบต่อภาครัฐและห่วงโซ่อุปทาน

- ต้นทุนการขนส่งทางทะเลเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง โดยดัชนีค่าระวางเรือบรรทุกน้ำมันดิบ (BDTI) และน้ำมันสำเร็จรูป (BCTI) ปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 54 และ 72 ตามลำดับ ขณะที่ค่าเบี้ยประกันความเสี่ยงสงครามพุ่งสูงขึ้นถึงร้อยละ 300 และราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเรือที่ท่าเรือสิงคโปร์เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว ผลสะสมของปัจจัยเหล่านี้ทำให้สินค้าของไทยตกค้างในระบบขนส่ง คิดเป็นมูลค่ากว่า 32,000 ล้านบาท (Nation Thailand, 2026c และ UNCTAD, 2026)

● **อุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานเข้มข้นได้รับผลกระทบหนัก** เกิดการหยุดชะงักของการผลิตเนื่องจากข้อจำกัดด้านวัตถุดิบ เช่น กรณีบริษัท เอสซีจี (SCG) แจ้งหยุดผลิตชั่วคราวของโรงงานระยองโอเลฟินส์ (ROC) มีผลกระทบต่อต้นทุนเพิ่มขึ้นประมาณ 150 ล้านบาทต่อเดือน (SCG, 2569)

● **วิกฤตห่วงโซ่อุปทานปุ๋ยเคมี** เนื่องจากไทยนำเข้าปุ๋ยทางทะเลจากตะวันออกกลางถึงร้อยละ 27 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด (UNCTAD, 2026) การหยุดชะงักของเส้นทางดังกล่าวประกอบกับราคาก๊าซธรรมชาติที่ปรับสูงขึ้นได้ดันให้ราคาปุ๋ยยูเรียพุ่งขึ้นกว่าร้อยละ 25 ภายในเวลาอันสั้น และหากเกษตรกรปรับลดการใช้ปุ๋ยลงเพื่อรับมือกับต้นทุนที่สูงขึ้น ผลที่ตามมาคือผลผลิตทางการเกษตรที่ลดลงและวิกฤตเงินเฟ้อด้านอาหาร (Food Inflation) ที่จะปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในฤดูกาลถัดไป

(4) ผลกระทบทางการคลังและตลาดตราสารหนี้

● **วิกฤตของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง** ฐานะทางการเงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงกำลังเผชิญกับสภาวะถดถอยอย่างรุนแรงและมีอัตราเร่งอย่างมีนัยสำคัญ ข้อมูลเชิงประจักษ์จากรายงานประมาณการฐานะกองทุนฯ บ่งชี้ถึงการสูญเสียสภาพคล่องอย่างฉับพลัน โดยพลิกผันจากสถานะสุทธิที่เป็นบวกจำนวน 2,459 ล้านบาท วันที่ 1 มีนาคม 2569 กลับกลายเป็นยอดขาดดุลสะสมถึง 28,109 ล้านบาท ณ วันที่ 22 มีนาคม 2569 ภาวะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการหดตัวของฐานะสุทธิรวมกว่า 30,568 ล้านบาท ภายในระยะเวลาเพียงสามสัปดาห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัญชีน้ำมัน ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกกันชนหลักของกองทุนฯ ได้ปรับตัวลดลงอย่างมากจาก 40,313 ล้านบาท เหลือเพียง 9,302 ล้านบาท (สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง, 2569) รายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 ฐานะกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (มีนาคม 2569)

หน่วย: ล้านบาท					
ฐานะกองทุนน้ำมัน	22 ก.พ. 69	1 มี.ค. 69	8 มี.ค. 69	15 มี.ค. 69	22 มี.ค. 69
น้ำมัน	40,374	40,313	36,949	25,016	9,302
การเปลี่ยนแปลง		-61	-3,364	-11,933	-15,714
LPG	-37,989	-37,854	-37,735	-37,621	-37,411
การเปลี่ยนแปลง		135	119	114	210
รวม	2,385	2,459	-786	-12,605	-28,109
การเปลี่ยนแปลง		74	-3,245	-11,819	-15,504

ที่มา: สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง, 2569

ปัจจัยกดดันประการสำคัญสืบเนื่องมาจากมติคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) ที่กำหนดนโยบายแทรกแซงราคาโดยการตรึงราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลไว้ที่ 29.94 บาทต่อลิตร เป็นระยะเวลา 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2569 ท่ามกลางสภาวะความผันผวนอย่างรุนแรงของตลาดพลังงานโลก นโยบายดังกล่าวส่งผลให้ภาระการอุดหนุนต่อหน่วยปรับตัวสูงขึ้นแบบก้าวกระโดด ผลักดันให้อัตราการสูญเสียสภาพคล่องของกองทุนฯ เร่งตัวขึ้นจากระดับเฉลี่ย 480 ล้านบาทต่อวันในช่วงต้นเดือนมีนาคม ทะยานขึ้นสู่ระดับกว่า 2,200 ล้านบาทต่อวันในช่วงปลายเดือนมีนาคม นอกจากนี้ กองทุนฯ ยังคงมีภาระหนี้สินเงินกู้ยืมคงค้างในระดับสูงถึง 25,970 ล้านบาท (ณ วันที่ 22 มีนาคม 2569) ซึ่งเป็นข้อจำกัดอย่างยิ่งต่อพื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) ในการบริหารจัดการวิกฤตระยะถัดไป แม้ว่าภาครัฐจะได้เตรียมแผนทางออกผ่านการทยอยปรับเพิ่มเพดานราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลอีก 2 บาทต่อลิตร ตลอดจนการพิจารณาตราพระราชกำหนดเพื่อค้ำประกันการกู้ยืมเงินวงเงิน 40,000 ล้านบาท และการพิจารณาปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างไรก็ตาม มาตรการเหล่านี้ล้วนมีลักษณะเป็นการบรรเทาผลกระทบระยะสั้นมากกว่าการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างยั่งยืน หากสถานการณ์ความขัดแย้งในช่องแคบฮอร์มุซยืดเยื้อเกินกว่าหนึ่งเดือน วงเงินกู้ฉุกเฉินดังกล่าวมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกใช้จนหมดสิ้นอย่างรวดเร็วและจะนำไปสู่ความจำเป็นที่กองทุนฯ ต้องพึ่งพากลไกการค้ำประกันจากกระทรวงการคลังอย่างเต็มรูปแบบ

เมื่อผนวกกับการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มราคาพลังงานในตลาดโลก ณ วันที่ 13 มีนาคม 2569 พบว่าแรงกดดันต่อสถานะทางการเงินของกองทุนฯ ยังปราศจากสัญญาณของการคลี่คลาย ราคาน้ำมันดิบ Brent และ WTI ปรับตัวสูงขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 103.14 และ 98.71 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 - 58 ภายในรอบหนึ่งเดือน ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าระดับราคากำลังเคลื่อนตัวเข้าใกล้เส้นวิกฤต 120 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งเป็นระดับที่เคยก่อให้เกิดการประเมินว่ากองทุนฯ จะสามารถรองรับผลกระทบได้เพียง 15 วัน ยิ่งไปกว่านั้น การพุ่งขึ้นของราคาน้ำมัน Heating Oil และน้ำมันเบนซินในระดับร้อยละ 67.94 และ 59.21 ตามลำดับ เป็นอีกแรงกดดันด้านต้นทุนได้ลุกลามไปครอบคลุมตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ที่ไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่เพียงแค่น้ำมันดิบแต่อย่างใด ส่งผลให้ภาระการอุดหนุนข้ามประเภทที่กองทุนฯ ต้องแบกรับมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน การที่ราคาน้ำมันดิบ Urals ของรัสเซียปรับตัวเพิ่มขึ้นรุนแรงถึงร้อยละ 9.16 ภายในวันเดียว สะท้อนให้เห็นถึงอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นจากกลุ่มประเทศที่กำลังแสวงหาแหล่งพลังงานทางเลือก ซึ่งหากประเทศไทยพิจารณาทางเลือกนี้ ย่อมต้องคำนึงถึงภัยความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์และการทูตระหว่างประเทศอย่างรัดกุม

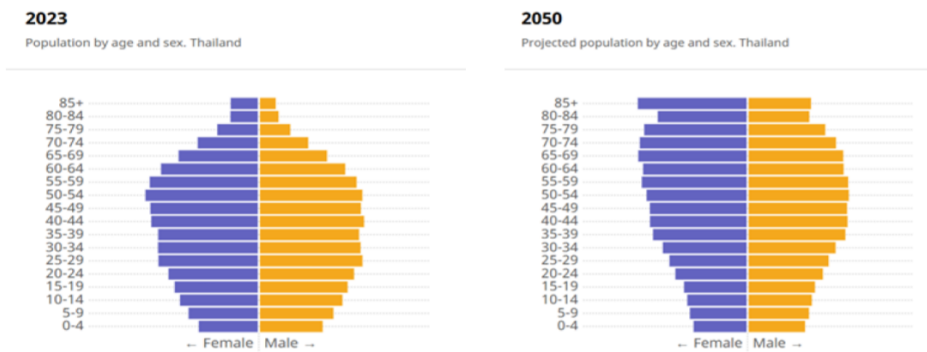
● **ต้นทุนการกู้ยืมที่สูงขึ้น** ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และแรงกดดันด้านเงินเฟ้อจากวิกฤตพลังงาน ได้ส่งผลให้นักลงทุนในตลาดการเงินเรียกร้องส่วนชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium) ที่เพิ่มสูงขึ้น ปัจจัยดังกล่าวจึงกดดันให้ต้นทุนการกู้ยืมในตลาดพันธบัตร (Bond Yield) ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ท่ามกลางสภาวะที่ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านพื้นที่ทางการคลังและภาระการชำระหนี้เดิมที่อยู่ในระดับสูง (UNCTAD, 2026) ซึ่งกระทบโดยตรงต่อแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ที่มีแผนการก่อหนี้ใหม่วงเงิน 1.25 ล้านล้านบาท และแผนการบริหารหนี้เดิมวงเงิน 1.64 ล้านล้านบาท และส่งผ่านต้นทุนไปยังการระดมทุนผ่านหุ้นกู้ของภาคเอกชนเช่นเดียวกัน (สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, 2568)

3.2 วิกฤตประชากรไทยกับการขยายอายุเกษียณ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ครั้งใหญ่ โดยได้ก้าวเข้าสู่ **สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Aged Society)** อย่างเป็นทางการแล้ว เนื่องจากมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และมีการคาดการณ์ว่าในอีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะกลายเป็น **สังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super-Aged Society)** ซึ่งหมายถึง 1 ใน 3 ของประชากรจะเป็นผู้สูงอายุ

ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว

ข้อมูลประชากร พ.ศ. 2566-2593

ภาพที่ 3-3 โครงสร้างประชากรไทย จำแนกตามอายุและเพศ ปี 2566 และ 2593

ที่มา: World Health Organization (WHO), 2026

วิกฤตนี้เกิดจากปัจจัยหลักที่สวนทางกัน

"เมื่อจำนวนการตายเพิ่มขึ้น
แซงหน้าการเกิด ส่งผลให้
ประชากรไทยลดลงอย่าง
รวดเร็วและขาดแคลน
แรงงานในอนาคต"

ภาพที่ 3-4 อัตราการเกิดและอัตราการตาย

ที่มา: Brand Inside, 2568

1. อัตราการเกิดที่ลดลง จำนวนเด็กเกิดใหม่ลดลงอย่างรวดเร็ว จากระดับมากกว่า 1 ล้านคน ในช่วงปี 2510 เหลือเท่ากับ 416,574 คนในปี 2568 ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนถึงการหดตัวของแรงงานในอนาคต

2. อายุขัยที่ยาวนานขึ้น ปัจจุบันคนไทยมีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 78 ปี (ผู้หญิง 80.5 ปี ผู้ชาย 73.5 ปี) และมีแนวโน้มอายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ (คำนวณโดย นำกำลังแรงงานหารด้วยจำนวนผู้สูงอายุ) เพิ่มขึ้น โดยมกราคม 2569 อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุอยู่ที่ร้อยละ 34 หมายความว่า ประชากรวัยทำงานทุก ๆ 100 คน จะต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุจำนวน 34 คน

ผลกระทบ

1. การขาดแคลนแรงงาน เมื่อประชากรวัยทำงาน (15 - 59 ปี) ลดลง อาจทำให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานทักษะวิกฤต ส่งผลให้การเติบโตของ GDP และผลิตภาพ (Productivity) ลดลง
2. ความไม่มั่นคงทางการคลัง ฐานภาษีที่เล็กลงสวนทางกับค่าใช้จ่ายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น

การขยายอายุเกษียณ

ภาครัฐ สำนักงาน ก.พ. กำลังศึกษาการปรับอายุเกษียณจาก 60 เป็น 65 ปี เพื่อรักษาบุคลากรเชี่ยวชาญภาคเอกชน เน้นความยืดหยุ่นผ่านสัญญาจ้างหลังเกษียณ เพื่อจ้างงานผู้สูงอายุตามความเหมาะสม บางวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น ผู้พิพากษา อัยการ มีการขยายอายุเกษียณไปถึง 65 - 70 ปีแล้ว

ภาพที่ 3-5 ผลิตภาพของกลุ่มแรงงานต่าง ๆ

ที่มา: นงนุช สุนทรชวกันต์ และพิสุทธิ กุลธนวิทย์, 2556

ผลกระทบทางการคลังต่อการขยายอายุเกษียณ

สิ่งที่เพิ่มขึ้น	สิ่งที่ลดลง
<ul style="list-style-type: none"> - เงินสมทบกองทุน กบข. และประกันสังคม - รายได้ภาษี (VAT และภาษีเงินได้) เพิ่มขึ้นจากคนทำงานที่ยังมีรายได้ - งบประมาณรายจ่ายภาครัฐเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องจ่ายเงินเดือนข้าราชการอาวุโส 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาระบำเหน็จบำนาญ สามารถชะลอการจ่ายเงินก้อนใหญ่ออกไป และลดภาระงบประมาณรายปี - ลดภาระผูกพันในอนาคตที่รัฐต้องแบกรับ และงบประมาณในการสอบคัดเลือกและฝึกอบรมบุคลากร/ข้าราชการบรรจุใหม่

แนวทางการปรับตัวและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ภาครัฐและตลาดแรงงานมีเวลาปรับตัว
- การพัฒนาทักษะ เน้นทักษะด้านดิจิทัลและการฝึกอบรมวิชาชีพที่ออกแบบมาเพื่อผู้สูงอายุโดยเฉพาะ
- การใช้สัญญายืดหยุ่น ปรับรูปแบบการทำงานจากเต็มเวลาเป็นสัญญาตามโครงการหรือตำแหน่งที่ปรึกษา

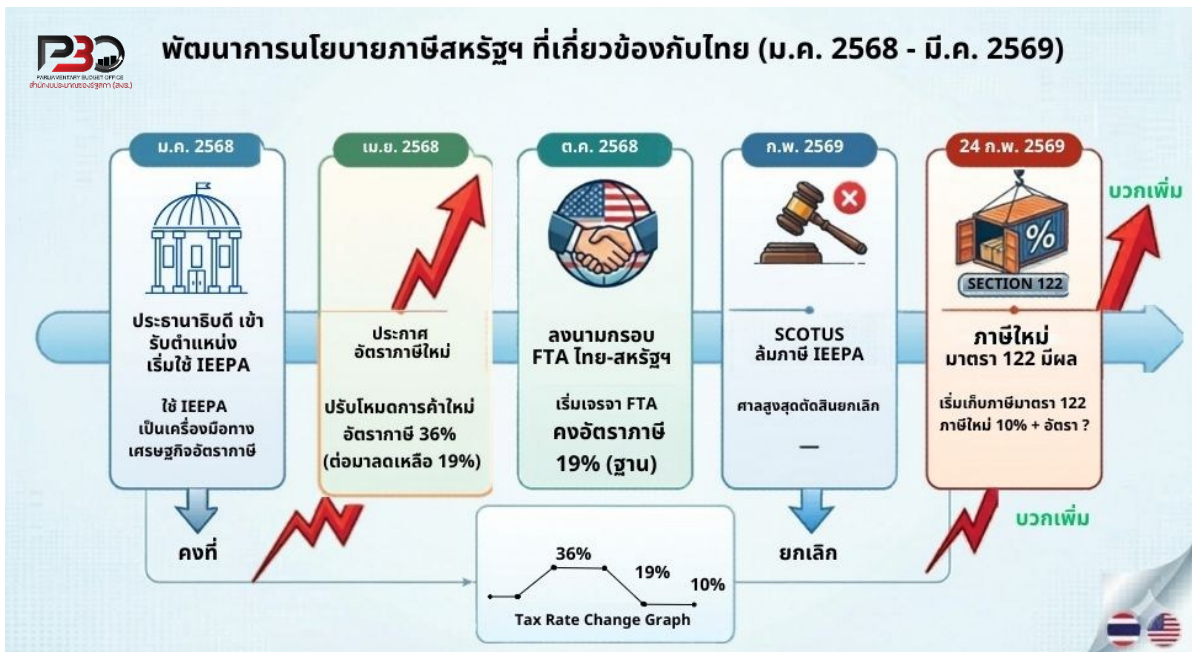
ความท้าทายและข้อกังวล

- ปิดกั้นตำแหน่งงานและโอกาสของเยาวชน
- โครงสร้างค่าจ้างของพนักงานอาวุโสที่มีค่าจ้างที่สูงอาจเพิ่มต้นทุนการดำเนินงานขององค์กร
- ข้อจำกัดทางสุขภาพและการพัฒนาทักษะดิจิทัลในกลุ่มแรงงานสูงอายุ

3.3 ผลกระทบของมาตรการภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกา

นับตั้งแต่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ กลับมาดำรงตำแหน่งสมัยที่สองในเดือนมกราคม 2568 สหรัฐอเมริกาได้ดำเนินนโยบายกำแพงภาษีนำเข้าครั้งใหญ่ที่สุดในรอบกว่าหนึ่งศตวรรษ ซึ่งในระยะแรกนั้น ไทยถูกกำหนดภาษีตอบแทนสูงถึงร้อยละ 36 อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในช่วงปลายปี 2568 ต่อเนื่องถึงต้นปี 2569 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ อาทิ ไทยได้ลงนามในกรอบความตกลงการค้าแบบต่างตอบแทน (U.S.-Thailand Framework Agreement on Reciprocal Trade) เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2568 โดยไทยตกลงยกเลิกมาตรการกีดกันทางภาษีสำหรับสินค้าประมาณ ร้อยละ 99 ครอบคลุมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์อาหาร และการเกษตรทั้งหมดของสหรัฐฯ รวมถึงเพิ่มการนำเข้าสินค้าเกษตร พลังงาน และอากาศยานจากสหรัฐฯ เป็นการตอบแทน ทั้งนี้ สหรัฐฯ จะยังคงอัตราภาษีนำเข้าสินค้าไทยไว้ที่ร้อยละ 19 ตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งฝ่ายบริหาร (The Standard, 2568)

ต่อมา เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2569 เมื่อศาลสูงสุดสหรัฐอเมริกา (SCOTUS) มีคำวินิจฉัยว่าการใช้อำนาจตามกฎหมายในการกำหนดภาษีตอบแทนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ จึงใช้อำนาจตามมาตรา 122 ของกฎหมาย Trade Act of 1974 แทน โดยคำประกาศอย่างเป็นทางการจาก Factsheet ของทำเนียบขาว ณ ปัจจุบันอัตราภาษีนำเข้ายังอยู่ที่ร้อยละ 10 มีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา 150 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2569 ถึงวันที่ 24 กรกฎาคม 2569 ทั้งนี้ ยังมีสัญญาณว่าอาจเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 15 กับทุกประเทศแทน โดยอำนาจตามมาตรา 122 นี้มีข้อจำกัดด้านเวลาบังคับใช้ได้เพียง 150 วัน หากจะต่ออายุต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาสหรัฐฯ ซึ่งนับเป็นช่วงเวลาสำคัญที่ไทยต้องเร่งเจรจาต่อรอง (The Standard, 2568)

ภาพที่ 3-6 พัฒนาการนโยบายภาษีสหรัฐฯ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย (มกราคม 2568 - มีนาคม 2569)
ที่มา: สำนักงบประมาณของรัฐสภา

แนวโน้มและผลกระทบต่อไทย

1. ผลดีต่อไทยในระยะสั้น

ภาวะภาษีของไทยลดลงจากร้อยละ 19 เหลือร้อยละ 15 และเนื่องจากอัตรานี้ใช้เท่ากันทุกประเทศ ความเสียเปรียบในการแข่งขันของไทยจึงลดลงเมื่อเทียบกับโครงสร้างเดิมที่แต่ละประเทศถูกเรียกเก็บแตกต่างกัน นอกจากนี้ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ (คอมพิวเตอร์พกพา ส่วนประกอบ อุปกรณ์เครือข่าย) ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 25 ของการส่งออกไทยไปสหรัฐฯ ยังคงได้รับการยกเว้นภาษีต่อเนื่อง รวมถึงสินค้าเกษตรและอาหารบางส่วน และสินค้าในบัญชีรายการสินค้าที่สหรัฐฯ จัดทำขึ้นเพื่อให้สิทธิยกเว้นหรือลดภาษีนำเข้าแก่ประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการค้าและความมั่นคงที่ติดกับสหรัฐฯ หรือ Potential Tariff Adjustments for Aligned Partners: PTAAP ที่มีมูลค่าราว 1.89 พันล้านดอลลาร์ หรือร้อยละ 2.86 ของการส่งออกไปสหรัฐฯ

2. ความเสี่ยงที่ยังคงอยู่

ไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่อาจเผชิญมาตรการภาษีแบบเจาะจง เนื่องจากอยู่ในกลุ่มประเทศที่มียอดเกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ สูงที่สุด 15 อันดับแรก หรือ Dirty 15 ถูกจับตาเรื่องทรัพย์สินทางปัญญามีอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี และอาจถูกตั้งข้อสงสัยว่าเป็นทางผ่านส่งออกสินค้าจีนไปสหรัฐฯ โดยสหรัฐฯ มีเครื่องมือที่พร้อมใช้เพิ่มเติม ได้แก่ มาตรา 232 พระราชบัญญัติขยายตัวทางการค้า ค.ศ. 1962 (Trade Expansion Act of 1962) เกี่ยวกับอำนาจประธานาธิบดีในการพิจารณาสินค้าที่เป็นภัยต่อความมั่นคง มาตรา 301 พระราชบัญญัติการค้า ค.ศ. 1974 (Trade Act of 1974) เกี่ยวกับเครื่องมือหลักในการตอบโต้การค้าที่ไม่เป็นธรรม และมาตรา 338 พระราชบัญญัติภาษีศุลกากร ค.ศ. 1930 (Tariff Act of 1930) เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยในการขึ้นภาษีตอบโต้ได้สูงถึงร้อยละ 50

ข้อเสนอแนะ

1. ติดตามสถานการณ์และเจรจา

ปัจจุบันสถานการณ์ยังมีความไม่แน่นอนสูง ทั้งในแง่เครื่องมือทางภาษีที่สหรัฐฯ จะนำมาใช้หลังมาตรา 122 หมดอายุใน 150 วัน และสถานะของข้อตกลงการค้าที่หลายประเทศเจรจาค้างอยู่ รัฐบาลจึงควรติดตามผลการเจรจาของประเทศคู่แข่ง เช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย และมาเลเซีย อย่างใกล้ชิด เพื่อนำมาใช้กำหนดกลยุทธ์และจุดยืนในการเจรจากับสหรัฐฯ เมื่อการจัดตั้งรัฐบาลใหม่แล้วเสร็จ

2. ลดความเสี่ยงถูกมาตรการภาษีแบบเจาะจง

ไทยมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเป้าหมายของมาตรา 301 ซึ่งสหรัฐฯ ใช้กับประเทศที่มีพฤติกรรมการค้าไม่เป็นธรรมเป็นรายประเทศ หากไทยถูกดำเนินมาตรการในขณะที่คู่แข่งไม่ถูกรบกวน จะเสียเปรียบอย่างมีนัยสำคัญ รัฐบาลจึงควรเร่งดำเนินการใน 3 เรื่อง ได้แก่ (1) ทบทวนและลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีที่สหรัฐฯ ระบุไว้ในรายงานการประเมินอุปสรรคทางการค้าที่ประเทศคู่ค้าสร้างขึ้นต่อสินค้า บริการ และการลงทุนของสหรัฐฯ หรือ National Trade Estimate Report on Foreign Trade Barriers: NTE (2) ยกระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อแก้ปัญหาที่ถูกจับตาในรายงาน Special 301 และ (3) พัฒนาระบบตรวจสอบแหล่งกำเนิดสินค้า เพื่อปิดช่องโหว่การสวมสิทธิ์ส่งออกสินค้าจีนผ่านไทยไปสหรัฐฯ

3. ปกป้องสินค้าส่งออกหลักจากการถอนการยกเว้นภาษี

สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการยกเว้นภาษีในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์พกพา ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์เครือข่าย มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 25 ของการส่งออกไทยไปสหรัฐฯ หากสหรัฐฯ ถอดสินค้ากลุ่มนี้ออกจากรายการยกเว้นภาษีมาตรา 122 จะกระทบภาคส่งออกไทยอย่างรุนแรง รัฐบาลจึงควรสร้างความสัมพันธ์เชิงรุกกับภาคธุรกิจสหรัฐฯ ที่พึ่งพาห่วงโซ่การผลิตในไทย รวมทั้งสื่อสารบทบาทของไทยในฐานะฐานการผลิตสินค้าเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อสหรัฐฯ เพื่อรักษาสถานะการยกเว้นภาษีไว้ (ประชาชาติธุรกิจ, 2569)

3.4 ผลกระทบปัญหาภูมิรัฐศาสตร์และวิกฤตตะวันออกกลางต่อเศรษฐกิจไทย

ความตึงเครียดจากปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ทั้งจากความขัดแย้งระหว่างยูเครนและรัสเซียที่เกิดขึ้นในปี 2565 การขยายตัวของประเทศกลุ่ม BRICS (เช่น จีน รัสเซีย อินเดีย บราซิล แอฟริกาใต้ ที่พยายามลดการพึ่งพาสหรัฐฯ) และความขัดแย้งระหว่างอิหร่านและอิสราเอล (ได้เกิดขึ้นก่อนปี 2566) ได้ทวีความรุนแรงมาอย่างต่อเนื่อง จนมีจุดแตกหักเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2569 โดยสหรัฐฯ และอิสราเอลได้เปิดปฏิบัติการร่วมโจมตีอิหร่าน อันนำไปสู่การเสียชีวิตของผู้นำระดับสูงของอิหร่าน ประกอบกับอิหร่านได้ตอบโต้ด้วยการโจมตีฐานทัพสหรัฐฯ ในภูมิภาค และปิดช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันที่สำคัญที่สุดของโลก และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางพลังงานทั่วโลกและกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานของไทยจนถึงปัจจุบัน โดย PBO ได้สะท้อนปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ดังนี้

1. ไทยนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศสูงมาก เมื่อราคาน้ำมันโลกสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสินค้าและการขนส่งในประเทศจะสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชนที่เพิ่มสูงขึ้น (เงินเฟ้อ) รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งภาระหนี้ครัวเรือนจะเป็นปัจจัยที่กดดันกำลังซื้อและการลงทุนส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย
2. กำลังซื้อของประเทศคู่ค้าหลักลดลง ทำให้ยอดการสั่งซื้อสินค้าจากไทยลดลง รวมถึงการเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือที่ผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ได้ส่งผลกระทบต่อต้นทุนและเวลาในการขนส่งที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกไทย
3. ไทยยังต้องเผชิญกับสินค้าจีนที่ทะลักเข้าตลาดไทย จากปัญหาที่จีนส่งออกสินค้าไปตลาดโลกได้ยากขึ้น จึงต้องระบายสินค้ามายังภูมิภาคอาเซียน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs ต้องเผชิญความกดดันในการแข่งขันด้านราคา
4. ความผันผวนของตลาดการเงินและค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนค่า (ข่าวสดออนไลน์, 2569) อาจเป็นปัจจัยซ้ำเติมต่อต้นทุนการนำเข้าที่แพงขึ้น อันจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปรับอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น เพื่อพยุงอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (การประคองเศรษฐกิจและภาระหนี้ครัวเรือน) แต่จะสร้างความกดดันต่อต้นทุนการกู้ยืมเพื่อดำเนินธุรกิจไทย โดยเฉพาะภาค SMEs และอสังหาริมทรัพย์
5. ความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวอาจลดลงจากปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ (TNN, 2569) และปัจจัยด้านอุปทานน้ำมันที่ส่งผลกระทบต่อค่าโดยสารเครื่องบินและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงขึ้นที่กระทบต่อภาคการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของไทยในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

1. ระยะสั้น หรือ Quick Win

1.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนไทยให้เป็นฐานการผลิตใหม่ โดยรัฐบาลควรเร่งอำนวยความสะดวกด้านกฎระเบียบต่าง ๆ (หรือวาระการปฏิรูปกฎหมาย) ให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน เพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติ (FDI) โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรม EV และอิเล็กทรอนิกส์/เซมิคอนดักเตอร์ นอกจากนี้ ต้องแสดงความจริงจังในการแก้ปัญหาคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่กระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และช่วยลดต้นทุนแฝงในการดำเนินธุรกิจ

1.2 ควรรักษาสมดุลทางการทูตระหว่างสหรัฐฯ และจีน เพื่อวางตัวเป็นฐานการผลิตที่ปลอดภัย และมีศักยภาพในการแข่งขันสำหรับนักลงทุนจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะการผลักดันให้ไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางความมั่นคงทางอาหาร (Food Security Hub) เช่น การยกระดับอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล (Halal Food) เพื่อขยายฐานการส่งออกเข้าสู่ตลาดโลกอย่างเต็มรูปแบบ

1.3 ควรผลักดันนโยบายบูรณาการความร่วมมือระหว่างกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อยกระดับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร โดยมุ่งเน้นการรักษาเสถียรภาพด้านปริมาณไม่ให้เกิดภาวะขาดแคลน พร้อมทั้งกำกับดูแลระดับราคาให้เป็นธรรมและเหมาะสม

1.4 ควรผลักดันนโยบายป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน โดยภาครัฐควรเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เข้าถึงเครื่องมือบริหารจัดการความเสี่ยง เช่น การประกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX Hedging)

1.5 ควรรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินของประเทศ โดยพิจารณาจาก (1) ต้นทุนทางการเงินและหน่วยงานผู้รับภาระขาดทุน และ (2) มาตรการคัดกรองลูกหนี้ในภาวะวิกฤต เช่น การขาดสภาพคล่องหรือตั้งใจไม่ชำระหนี้ ทั้งนี้ ไม่ควรดำเนินนโยบายที่สนับสนุนการลดยอดหนี้ (Hair cut) หรือแก้ประวัติเครดิตบูโรของหนี้ครัวเรือน

2. ระยะกลาง - ยาว

2.1 ควรเร่งตรากฎหมายและจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy) ทดแทนการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล (Fossil Fuel) เพื่อลดภาระการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศ และเป็นการสร้างความมั่นคงทางพลังงานอย่างยั่งยืน

2.2 ควรแสวงหาตลาดใหม่เพื่อกระจายความเสี่ยงจากการพึ่งพาส่งออกเดิม (เช่น สหรัฐฯ จีน และ EU) รวมถึงการเจรจา FTA กับตลาดประเทศหรือกลุ่มเศรษฐกิจใหม่ ๆ เช่น ตลาดอินเดีย ตะวันออกกลาง ลาตินอเมริกา หรือแอฟริกา

2.3 ควรผลักดันให้ประเทศไทยก้าวขึ้นมาเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจสีเขียว โดยส่งเสริมพลังงานสะอาดและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อดึงดูดการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.4 ภาคการท่องเที่ยว ควรเร่งผลักดันนโยบายสนับสนุนกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ หรือ Privilege Tourist โดยเน้นอุตสาหกรรม Wellness หรือการแพทย์ครบวงจร ประกอบกับควรมีทิศทางการกระจายรายได้สู่เมืองรอง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้วยเช่นกัน

2.5 ควรยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันผ่านการพัฒนาทุนมนุษย์ มุ่งประเด็นผลลัพธ์ของระบบการศึกษา (โดยเฉพาะผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) และโครงการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานนานาชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) ต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน) รวมถึงการผลิตแรงงานที่มีทักษะด้านดิจิทัล Digital Literacy และผลิตแรงงานให้ตรงกับความต้องการตลาด

2.6 ควรเร่งผลักดันนโยบายเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากผู้รับจ้างผลิตและผู้บริโภคสู่การเป็นเจ้าของนวัตกรรม เพื่อลดการพึ่งพาเทคโนโลยีต่างชาติ ผ่าน 3 แนวทางหลัก คือ (1) การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ควรอุดหนุนซอฟต์แวร์และเทคโนโลยีของผู้ประกอบการไทย (2) กำหนดเงื่อนไขให้บริษัทข้ามชาติจัดตั้งศูนย์ R&D ในประเทศเพื่อยกระดับทักษะแรงงานไทยจากผู้ประกอบเป็นผู้ออกแบบ และ (3) สนับสนุนเงินทุนสมทบ (Matching Fund) สำหรับ SMEs/Startup ที่ลงทุนใน R&D เพื่อเสริมสภาพคล่องในช่วงเริ่มต้นธุรกิจ ซึ่งตอบโจทย์ความต้องการจริงได้ดีกว่าการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพียงอย่างเดียว

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2569). **ข้อมูลผู้สูงอายุ**. สืบค้น 14 มีนาคม 2569 จาก https://www.dop.go.th/th/statistics_page?cat=1&id=2586
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2569). **สถิตินักท่องเที่ยว**. สืบค้น 14 มีนาคม 2569 จาก <https://www.mots.go.th/news/category/411>
- ข่าวสดออนไลน์. (2569). **SCB FM เผยเงินบาทอ่อนสุตรอบ 5 เดือน ทะลุ 32.80 บาท/ดอลลาร์ คาดระยะ 1 เดือน ยังอ่อนต่อ**. สืบค้น 19 มีนาคม 2569 จาก https://www.khaosod.co.th/economics/news_10177392
- TNN. (2569). **กังวลผู้บริโภคร้านลากยาว 2 เดือน “นักท่องเที่ยวหาย” 6 แสนคน**. สืบค้น 19 มีนาคม 2569 จาก <https://www.tnnthailand.com/wealth/economy/228706>.
- ไทยพีบีเอส. (2569ก). **3 ฉากทัศน์เงินเฟ้อพุ่ง เหตุสงครามอิหร่าน-สหรัฐขาดน้ำมัน**. สืบค้น 15 มีนาคม 2569 จาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/finance-87>
- _____. (2569ข). **กนง.ลดดอกเบี้ย 0.25% รับเศรษฐกิจไทยโตต่ำถึงปี 70**. สืบค้น 16 มีนาคม 2569 จาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/finance-82>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). **โครงสร้างเศรษฐกิจไทย ณ จุดที่ยืนอยู่**. สืบค้น 13 มีนาคม 2569 จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/article-2024mar18.html>
- _____. (2569ก). **การประชุม กนง.** สืบค้น 16 มีนาคม 2569 จาก <https://www.bot.or.th/th/our-roles/monetary-policy/mpc-meeting.html#accordion-48bcd59f93-item-a41cc89d3f>
- _____. (2569ข). **อัตราดอกเบี้ยนโยบาย**. สืบค้น 16 มีนาคม 2569 จาก <https://www.bot.or.th/th/our-roles/monetary-policy/mpc-publication/policy-interest-rate.html>
- _____. (2569ค). **อัตราดอกเบี้ยนโยบาย**. สืบค้น 16 มีนาคม 2569 จาก https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=996&language=TH
- _____. (2569ง). **EC_XT_001 สินค้าออกและสินค้าเข้าจำแนกตามกลุ่มสินค้า**. สืบค้น 15 มีนาคม 2569 จาก https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=50&language=TH
- _____. (2569จ). **EC_MB_039_S2 เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน (Q1/2555 - Q2/2568) 1/** สืบค้น 16 มีนาคม 2569 จาก <https://www.bot.or.th/th/our-roles/monetary-policy/mpc-publication/policy-interest-rate.html>
- _____. (2569ฉ). **EC_EI_004_S3 ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนและองค์ประกอบที่ปรับฤดูกาล**. สืบค้น 17 มีนาคม 2569 จาก https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=996&language=TH

- นงนุช สุนทรชวกันต์, และ พิสุทธิ์ กุลธนวนิชย์ (2556). **ผลิตภาพแรงงานสูงอายุของไทย**. สืบค้น 14 มีนาคม 2569 จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/buacademicreview/article/view/80694>
- Brand Inside. (2568). **คนไทยตายมากกว่าเกิด ปีที่แล้วเกิดใหม่น้อยกว่า 5 แสน ต่ำสุดในรอบ 70 ปี ต่ำสุดเป็นประวัติการณ์**. สืบค้น 14 มีนาคม 2569 จาก <https://brandinside.asia/thai-birth-rate-lower-break-the-record/>
- ประชาชาติธุรกิจ. (2569ก). **ทีดีอาร์ไอ อ่านเกมภาษีทรัมป์ สำรวจผลกระทบต่อการค้าไทย เสี่ยงหรือโอกาส**. สืบค้น 15 มีนาคม 2569 จาก <https://www.prachachat.net/economy/news-1969378>
- _____. (2569ข). **ส่งออกไทยปี 2568 ปีจบมูลค่า 11 ล้านล้านบาท สูงสุดเป็นประวัติการณ์ ปีนี้ยังลุ้น**. สืบค้น 15 มีนาคม 2569 จาก <https://www.prachachat.net/economy/news-1954710>
- วิจัยกรุงศรี. (2569). **เศรษฐกิจโลกและไทย: สงครามในตะวันออกกลางยังไม่มีสัญญาณผ่อนคลาย อาจกระทบเศรษฐกิจโลกและไทย ส่วนจีนปรับนโยบายมุ่งสู่การเติบโตเชิงคุณภาพ**. สืบค้น 17 มีนาคม 2569 จาก <https://www.krungsri.com/th/research/macroeconomic/weekly/20260310>
- The Standard. (2568). **สหรัฐฯ-ไทย บรรลุ 'กรอบการค้าต่างตอบแทน' ไทยยกเลิกภาษี 99% พร้อมดีลพลังงาน-การบินกว่า 27,000 ล้านดอลลาร์**. สืบค้น 15 มีนาคม 2569 จาก <https://thestandard.co/us-thai-reciprocal-trade-framework/>
- สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง. (2569). **รายงานประมาณการฐานะกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันที่ 1 และ 8 มีนาคม 2569**. สืบค้น 17 มีนาคม 2569 จาก <https://www.offo.or.th/th/estimate/fuelfund-status>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2025). **Investment Promotion Summary**. สืบค้น 17 มีนาคม 2569 จาก https://www.boi.go.th/index.php?page=statistics_condition_promotion_detail&topic_id=138496&_module=stat
- สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน. (2568). **รายงานสถานการณ์พลังงานไทย ปี 2567 (Thailand's energy situation in 2024)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงพลังงาน.
- สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ. (30 มกราคม 2569). **เรื่อง การปรับปรุงแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ครั้งที่ 1** [หนังสือราชการ]. (กค (คนน.1) 0905/001).
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. (2568). **รายงานสถานการณ์ด้านแรงงาน ไตรมาส 3/2568**. สืบค้น 16 มีนาคม 2568 จาก <https://waring.mol.go.th/uploadFile/pdf/pdf-2025-09-22-1758529069.pdf>
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2569). **ข้อมูลสถิติผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล**. สืบค้น 17 มีนาคม 2569 จาก <https://www.fpo.go.th/main/Statistic-Database.aspx>
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2569). **รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม**. สืบค้น 17 มีนาคม 2569 จาก <https://www.oie.go.th/assets/portals/1/fileups/2/files/Industry%20conditions/annual2025trends2026final.pdf>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2569ก). **ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายไตรมาส**. สืบค้น 13 มีนาคม 2569 จาก <https://www.nesdc.go.th/info/quarterly-gross-domestic-product-qgdp/>

_____. (2569ข). **ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2568**. สืบค้น 16 มีนาคม 2569 จาก <https://www.nesdc.go.th/wordpress/wp-content/uploads/2026/02/Report-รายงานภาวะสังคมไทย-ไตรมาสสี่-ปี-2568-รวม.pdf>

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. (2569ก). **แถลงข่าวดัชนีเศรษฐกิจการค้า เดือนกุมภาพันธ์ 2569**. สืบค้น 15 มีนาคม 2569 จาก <https://tpso.go.th/document/2603-0000000004>

_____. (2569ข). **ภาวะการค้าระหว่างประเทศของไทยประจำเดือนมกราคม 2569**. สืบค้น 15 มีนาคม 2569 จาก <https://www.tpso.go.th/infographic/detail/2603-0000000001>

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ. (20 พฤศจิกายน 2568). **เรื่องแผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2570-2573) [หนังสือราชการ]**. (ด่วนที่สุด นร 0505/ว481).

AMARIN 34HD. (2569). **ปี 68 ท่องเที่ยวไทยทรุด จำนวนคนจีนถึง 30% นทท.ลด 7.2% หดครั้งแรกใน 4ปี**. สืบค้น 14 มีนาคม 2569 จาก <https://www.amarintv.com/spotlight/economy/535878>

เอสซีจี [SCG]. (2569). **ระยองโอเลฟินส์ หยุดเดินโรงงานชั่วคราว จากสถานการณ์ในตะวันออกกลาง**. SCG News Channel. สืบค้น 17 มีนาคม 2569 จาก <https://www.scgnewschannel.com/th/scg-news/rayong-olefins-declares-force-majeure-temporarily-shutting-down-the-plant/>

ภาษาอังกฤษ

International Institute for Management Development. (June 2025). **IMD World Competitiveness Booklet 2025**. Retrieved September 12, 2025 from https://imd.widen.net/s/wtx5fd2ltn/booklet_wcy_2025

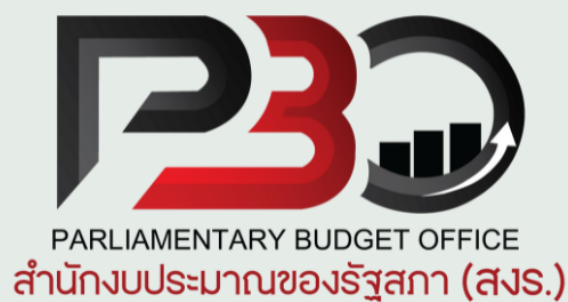
Nation Thailand. (2026). **Thai exports hit by war as costs and delays surge**. Retrieved March 16, 2026 from <https://www.nationthailand.com/business/trade/40063376>

Trading Economics. (2026). **Global Energy Commodity Prices**. Retrieved March 16, 2026 from <https://tradingeconomics.com/commodity/crude-oil>

United Nations Conference on Trade and Development [UNCTAD]. (2026). **Strait of Hormuz disruptions: Implications for global trade and development**. Retrieved March 16, 2026 from https://unctad.org/system/files/official-document/osgttinf2026d1_en.pdf

World Bank Group. (2026). **Foreign direct investment, net inflows (% of GDP) - Thailand**. Retrieved April 17, 2026 from <https://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.WD.GD.ZS?locations=TH>

World Health Organization. (2026). **Population, Thailand**. Retrieved March 15, 2026 from <https://data.who.int/countries/764>

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
www.parliament.go.th/pbo
โทรศัพท์ 0 2242 5900 ต่อ 7420

PBO วิเคราะห์งบประมาณอย่างมืออาชีพ เป็นกลาง และสร้างสรรค์